

309489

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19 వ తేది శనివారము

NO. 16.

నంపుటము. ౬

అధ్యక్షులు : శ్రీ జి. వి. రెడ్డి

సంచిక ౧౬

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లే కుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బితో
వెలర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డిహా,

రి, తంబు శ్లోక్తీ వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

100 మిక్కిలి మనోహరమగు నువానకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)
కా బడినది కా బడినది

విష్ణుదేవాలయపు దుర్బి కడుపుదున్నది. సాటిలేని దుర్బిజ్ఞానమగు మహాననలది.
అల్పాహుళాగాని, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే నిర్భయము
చేయబడిన తేలల పుష్పసారము.

నీ తుపాళిపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినచో, మనోగ్రు
మగు సువాసన నిన్ను లభరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములలో నుండును.

(శివస్వామి ఆర) (దాం)	పీసా	1-3	08-0
మధ్యస్థస్వామి 1 (దాం)	"	"	0-12-0
శరీరస్వామి 2	"	"	1-4-0
వైద్యస్వామి 4	" తక్కువ 1 జాన్య	"	2-0-0

వి. పి. ఇర్లపూ జుడీ 1-కి 0-6-0, 8 జుడీ 0-14-0 ప్రత్యేకము
సత్తల, పట్టణములపై (ప్రసిద్ధముగ ప్రతిపాపులలోను దొరకును, దీనికి
అవేతముగ గతల నింట్లు కలవు. కావున తాము కొనుపవును నీపాపుల
ను, కాదువైనను అట్టిదిల్లూహము చేయవలసివచ్చును. ఈ అట్టి
దిల్లూహముయొక్క సలకణములను పరిశీలించునోరవారి దిగువచారికి
ప్రాసిననో అనాకివారు గల సుమాసనకారుడు ఉచితముగ పంపుచును.

సోజియేజంట్లు:— అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ అందు కమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురమో త్రమ్మాల్లీ, చెనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

మూలము చంద్రసము

గంధర్వసార్వసీ, రాజమండ్రి.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

శ్రీరఘునాథ విద్యాచింతనానాథ ఆత్మజీవి.

శ్రీ సత్యనాథ స్వామి వారి పాదాభిషేకము

గంధకర్త:- చా. జగన్నాథసామిగారు, బి. పి.

అనుబంధం 1000, పేజీ 1000.

శ్రీ నాగయ్య, అంధప్రదేశ్ శాసనసభ

శాశ్వతాశ్శ ౨౧, మదరాసు

క్రాంత ఆర్థిక యుద్ధము

ఇప్పుడు ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ నంత
మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క
పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు
మూలముగా మీ ముఖ్య హెచ్చరించుచున్నాము.
భారతమాత తమ పుత్రులందరు స్వదేశీ పరిశ్ర
మలను ప్రోత్సహింపరచెద రని తలచుచున్నది.
సంక్రాంతి పుణ్యకాల మేతెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము
తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ
పేళ్లను రిజిష్టరు చేయించుకొనుడు. పేరు 1-కి 25
రూపాయలు మాత్రమే, ప్రవేశ రుసుము 4 ల
నాలు ధరఖాస్తు పత్రములు వగైరాలు ధరఖాస్తు
మీద పంపబడును.

స్వదేశి ఇండస్ట్రీయల్ లిమిటెడ్,

బ్రాంచి: హధూర.

కంజీవరం.

(531) మంచి జూబ్బాకు సిరా. (1261)

అన్ని నీరాలకంటెను శ్రవ్యతమమైనది. మిక్కిలి చాత నది. అందరిచేతను మిక్కిలికొని యాదబడినది. ఒకమాత్ర ఒక బుడ్డినిండు నీరా యగును. 144 మాత్రలు ఒక రూపాయి. 7 గ్రాములు ౪౮ పెట్టె 1-కి వెల రు. 6—10—0 బా. ఎట్ల, పసుపు పచ్చని నీరాలు గ్రాము 1-కి రు. 1—4—0 బా. ఈ తుర్ల ప్రక్క తరములు ఇంగ్లీషు భాషలో నుండవలయును.

The Manager, Swarnamayi Ink Store,
5, College Square, (W) Calcutta.

విదేశతంత్రవార్తలు

(రైటు కు సీట్ నీస)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు ప్రజాసభ

వట్టికు సర్వీసు కమిషను

లండను, ఏప్రిలు 10:—ప్రజల మండిరమున పీకిచ్చు గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఫిషరు గారిట్లు చెప్పిరి:—వట్టికు సర్వీసు కమిషను వారు చేసిన వివిధ చర్యలను గూర్చియు, వాటిలో మొకటి యగు పోలీసు ఉద్యోగియుల పెన్షనులను హెచ్చించుటను గూర్చియు నెట్టి నూతనల జేయదగునదియు స్థానిక ప్రభుత్వముల వారిలో ఇండియా ప్రభుత్వము వారిలో చూడబడుచున్నది. నూతనల చాల విశేషముగ నున్నవి. చాల చిక్కుగ గూడ నున్నవి. నూతనల నప్పించుటలో నింక అనవసరపు ఆలస్యమేమియు నుండదని ఇండియా ప్రభుత్వము వారు మాంట్రెగు గారిని నమ్మించుచున్నారు.

బొంబాయి ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు.

లండను, ఏప్రిలు 9:—సివిలు సర్వీసుల నొకని బొంబాయి పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నియోగించినందు, 20 ఏండ్లకంటె నెక్కువ కాలమునుండియు పని చేయుచున్న వారు కొలువులోనుండగా నిట్లు చేయుట తగునా యని సర్ గిల్బర్టు విల్సన్ గారిడిగిన ప్రశ్నకు ఫిషరు గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. స్థానిక ప్రభుత్వము వారి విషయమున పోలీసు కాఫీలో పనిచేయుచున్నవ, లేకున్నవ తమ కార్యద్యోగమున కెరు బాగుగ తగినా నట్లు తోచునో వారిని నియోగింపవచ్చునని అందఱికిని బాగుగ తెలియును.

ఇండియా రెయిల్వే పరిపాలన.

లండను, ఏప్రిలు 9:—ప్రజల మండిరమున బిల్లేయిన్సు గారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఫిషరు గారిట్లు చెప్పిరి:—హిందూజాతీ మండలి రెయిల్వే పరిపాలన ఇంత తక్కువ స్థితి యందున్న సంగతియు, రెయిల్వేలు సరఫరాలను గొంపోవ జాలనందున ట్రావనివారక ప్రయత్నము లాగిపోయిన వను సంగతియు మాంట్రెగు గారికి తెలియదు. అయినను అధికరము లగు మార్పుల నొనరింప విలున్న నట్లు చేయు నుద్దేశముతో సంగ్రహ విచారణ మొనరించు నిమిత్త మొక సంఘమును నెల కొల్పబడు వారప్పడే ఇండియా ప్రభుత్వము వారిలో తగిన యేర్పాటుల నొనరించిరి. ప్రయాణములనుగూర్చి పార్లమెంటు యే విధములగు కాసరములను భేషములను నన్నిటిని గూర్చియు వారు విచారించెదరు. అట్టి కాసరములు హిందూజాతీయ కన్వయించునా యను సంగతినిగూడ నాలోచించెదరు. రెయిల్వేలు వాటిలో వాటికి పోటీలు పెట్టుకొనకుండ జేయవలయు నను అభిప్రాయముతో ఇండియా మంత్రిగారు పూర్తిగా నేకీభవించుచున్నారు.

నాకా సౌకర్యములు.

లండను, ఏప్రిలు 15:—ప్రజల మండిరమున క్లఫు గారు వివిధ ప్రజాతములంద నేకమంది యుద్యోగములను చాలించు కొని యుద్ధ సహాయార్థము పరునెత్తుకొని వచ్చినందు, వారు తిరిగి మరలకుండుట వలన నాపనియంతయు చెడుచున్నదని యు, అందుచే దొరతనమువారు వారి ప్రయాణములకు వెంటనే తగిన వసతులను గల్పింపవలయుననియు చెప్పిరి. స్టీలు మెయిల్లుగా గూడ ప్రత్యుత్తర మొసగుచు ఈసంగతి యంత ముఖ్యమైనదో అధికారు లెలుగుదురనియు, సాధ్యమైనంత త్వరలో నాకా ప్రయాణమునకు సౌకర్యము లొనరింపబడు ననియు చెప్పిరి.

హాకరుగారి ప్రయాణము

లండను, ఏప్రిలు 15:—పీతోష్టస్థితులు బాగు లేనందున హాకరుగారి ప్రయాణము మరి రెండుదినములవర కాగిపోయెను.

ప్రాము

నానాదేశసంఘనిబంధనలు.

లండను, ఏప్రిలు 13:—నానాదేశసంఘము వారి సమావేశమున జరిగినది, కాగితములలో మేర్పాటుచేసిన యుద్ధమున జేరినదేశము లన్నియును, అట్లు నే దానియందుదహ

రింపబడిన తరువాత దేశములన్నియును, సంఘసభ్యులు ముందుకులలో రెండువంతులయందు ఇకముందంగీకరించు స్వపరిపాలక దేశములన్నియు దీనియందు సభ్యత్వమును బడయును. సంఘము వారికి ఎన్నుకొనిన వార్య తంత్రము నడపింతును. సంఘమున జేసే ప్రతిచేయును. ముగ్గురు ప్రతినిధుల కంటె నెక్కువ మంది నంపరాదు. అయినను దేశమున కొకే ఓటుండును. ప్రస్తుతము సంఘమునందు అయిదు మహాదేశములకు నయదుగురు ప్రతినిధులు మాత్రముండును. ఎన్నుకొనిన వార్య తంత్రము ఎన్నుకొనిన మరి నలుగురు సభ్యులుగూడ నుండురు. కాన్సిలునందలి వివిధదేశముల సంఖ్య హెచ్చించబడవచ్చును. ఏదేశమునైన ఎన్నుకొను సంబంధము గల అంతము తర్కించబడునపు డాదేశమువారు కాన్సిలునందు సభ్యులుగ గూర్చుండవచ్చును. ఎన్నుకొనిన వారి కాన్సిలునందు నొకొక్కదేశమువారి కొకొక్క ఓటి ఉండును. రెండు ప్రతినిధులవలన అంతర్జాతీయ సమస్యల నెట్టికాని నైస నాలోచింపవచ్చును లేకున్న ప్రపంచకాంతికి భంగము గలుగు నెట్టి అంతములైన వారు తర్కించవచ్చును. ఏదేమో కాన్సిలు (వికరింపబడిన) సందర్భములందు తప్ప తక్కిన అన్ని విషయములందును రెండు ప్రతినిధులవలన తర్కించబడును సభ్యులందఱిచే నంగీకరింపబడినదిగా నుండును. కార్యదర్శులు మొదలుగాగల సంఘ ఉద్యోగులందు స్త్రీలకు పురుషులతో సమానముల హక్కు గలదు. నైతిక సత్త్వానుబంధము తగ్గిరిచేయుటకు సభ్యులలోకి తరించుచున్నారు. కాన్సిలు వారేదేశము లెంతయెక్కువ తగ్గింపవలయునదియు నూచించెదరు. కాని వివిధదేశాంగీకారముల మొందిన పిమ్మట నే వాటిని సంగీకరింపవలయును. ఏలననుకూల అంగీకరింపబడినవెనుక మరల సంఘమువారు రుద్ర రంగీకరింపిన గాని తిరిగి మాన్యుటకు పీఠం దును. సంఘమువారి మరలను సత్కరించు దేశములకు శిక్షించుటకు తగిన యేర్పాటు లొనరింపబడినవి. ఏదే ప్రభుత్వము వారెంతవరకు వారిని శిక్షింపవలయునదియు కాన్సిలు నూచించును. కాని, ఆయాగవర్న మెంటు లా నూతనల సంగీకరింపవలయును. సంఘమున జేసిన దేశముల కొన్ని త గాయదలలో సహాయము చేయవలసియున్న నట్లు చేయవలసినదని కాన్సిలు వారు కోరవలయును. వారట్లుచేయు సంగీకరింప చేసి బలవంతము చేయవలయును. అంతర్జాతీయపు ఏర్పాటులు అనగా సంఘము, సహాధ్య యేర్పాటులు, మరో డాక్ట్రీనునంటి యేర్పాటుల చెల్లుబడినిగూర్చి ఈనిబంధన లేమియుపాటింపవు. ఇవివరలలో జర్మను మలసజ్జేతములగు నున్నవి. ప్రజలకు లాభకరమగు రీతిని సంఘమువారి ప్రతినిధులచే పాలింపబడును. ఆ ప్రతినిధులు సామాన్యవిషయముల జరిగోధించుచుండును. కార్యకర్తీకరులు, జేతీయు లెల్లు చూడబడునది, నేతలకు విక్రయించుట, నల్లయందు, ఆయుధముల మొదలగు వాటి వ్యాపారము పీటినిగూర్చి ప్రతినిధి దేశము బాధ్యతను విహింపవలసి యుండును.

సంధిసభ.

పూర్తిగ సమాధానము కుదురుట

పూర్తిగ, ఏప్రిలు 14:—హేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు చెప్పుచున్నారు.—సంధిసభవారు పుపూర్ణ సవ్యపరిపాలనకును, బాధ్యతను పూర్తిపడవలయు నని ప్రతినిధుల ప్రతినిధి వర్గమువారు క్లెమెంకో గారిని గోరగా ఇటీవలి కష్టసమస్యలన్నియు పరిష్కరింపబడినవనియు, నవ్యపరిపాలనము, పోలీస్ నియమస్థలముగూర్చి పూర్తిగ సమాధానముకుదిరెను. ప్రాంతోజర్మను సరిహద్దులగూర్చియు చాలవరకు సమాధానము కుదిరెను.

సంధిసభ వార్తలు.

లండను, ఏప్రిలు 15:—రేపు వెర్నోలీనునందు జరుగు సంఘ సభలో జర్మను వారు, ప్రజాతముల గురించియు మిలిటరీ వ్యవహారములను గురించియు చర్చించుటకు పాక కాశము కలుగజేయబడ వనియు, ఆర్థికవిషయములు మాత్రము చర్చించుటకు వారికి ఆరకాశము ఈయబడు నని ఫ్రెంచి వారనుచున్నారు.

సంధిసమయము

లండను, ఏప్రిలు 15:—పూర్తిగ ప్రజాతము.—నలుగురి సభవారితరపున వెనెడెంటు విల్సన్ గారిట్లు చెప్పుచున్నారు.—జర్మనీతో సంధిచేసికొనుట కవసరమగు యేర్పాటులు చాలవరకు పూర్తియైనవి. ఏప్రిలు 25 వ తేదీన వెర్నోలీనునందు మిత్రమండలి ప్రతినిధులను గలసిగోనవలసినదని జర్మను అధికారుల నాహ్వానించుటకు గూడ తీర్మానింపబడినది. సామాన్య సంధి

మరతులకు వెంటనే కరిగింపబడుటకు తగిన యేర్పాటులు చేయబడును. ఇటీవలి సమస్యలను గూర్చియు, అందు ముఖ్యముగా ఆడియాటిక్కు సముద్ర సమస్యలగూర్చియు నేదియో యేర్పాటు ఇతలో నే చేయబడును.

స్వీడను నైఖరి

పూర్తిగ, ఏప్రిలు 14:—హేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబడు చున్నది:—స్కాండినేవియను దేశములు, ముఖ్యముగ స్వీడను బోల్షెవిక్కులతో నార్థికసంబంధములను వ్యాపారములకు నడపుచున్నవను సంగతిని గుర్తింప గోరుచు పరామర్శాత్రికలు వ్యాపకములను వ్రాసినవి. కొంతమంది అనురీకను లింగుల కనహాలాభిప్రాయములు జూపుచున్నారు. కాని ఇట్టి వ్యవహారములకు పరామర్శభుత్వమునా రెన్నడు నంగీకరింపజాలరు.

లండను, ఏప్రిలు 14:—జర్మనుదేశ ప్రతినిధులు వెర్నోలీను నగరమునకు ఏప్రిలు 25 తేదీనాడు రావలయు నని వెనెడెంటు విల్సన్ గారు కోరుచున్నారు.

వెనెడెంటు విల్సన్ గారి వాక్యాలు

పూర్తిగ, ఏప్రిలు 15:—వెనెడెంటు విల్సన్ గారు వెంపునైత్రికలో మొక వాక్యాలును ప్రచురించుచు నిట్లు నిలి. చాల చిక్కుయిన సమస్యలన్నియు నిప్పుజేకి పరిష్కరింపబడినవి. ఇంతలోనే సంతృప్తికరమగు రీతిని సమాధానము కుదురగలదు.

లండను, ఏప్రిలు 15:—జర్మనులు, సంధిమరతులను తిరస్కరించి లైకు నదికి తూర్పుగా వచ్చినయెడల, వారి నాటంకపరచుటకు బయటజేసే ఫ్రెంచివారికి సహాయము చేయుటకు ఆమెరికను ఆంగ్లేయులు పూనుకొనవలయు నని, సంధి సభాంతరంగ సంఘముగూడ తీర్మానించినారు.

సముద్రనిర్ణయసంఘము

లండను, ఏప్రిలు 16:—సామ్రాజ్యమునందలి సముద్రములమీది వ్యవహారములను నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వము వారు గత జనవరినెలలో నెలకొల్పిన సంఘము నికలందు “సముద్రనిర్ణయసమితి” యని పిలుతురు.

ఈజిప్టు

ఆర్మీనియనులను చంపుట.

కయిరో, ఏప్రిలు 11:—బుధవారమునాడును గురువారమునాడును జరిగిన అల్లసలలో ననేకమంది ఆర్మీనియనులు చంపబడిరి. ఎంతమంది చంపబడిరో నిర్ధారణగ తెలియకు నన్నటి దిన మొక్క అద్దెక స్వేచ్ఛరసంబున్న ఇండ్లలో నుండి యే 15 కేవలము మోటారులు తీసికొని పోయినవి. ఇల్లర దుకాణదాన లనేకమంది నివసించు మహమ్మదాల్లి దేశ నేకమంది మరణించి యుండురు. ఆర్మీనియనులు అందు గృహములందు బాగ్రత్తగ పరిగోధించుట చాల ప్రశంసనీయును. భయభ్రమముల పాలైన ఆర్మీనియనులు యూరోపియను అందు హెరీపోలీసులతో దాగియుండిరి. అంతట వనటి పోలీసువారును కాలివారమును తమ నిశమిత ప్రజాతములకు విడిచిపోయిరి. నిన్నటివరకు కయిరోలో నైని కుటు 2,500 మంది ఆర్మీనియనులను సంగ్రహించి నైనికసంరక్షణమున ననేకప్రజాతములం దుండిరి.

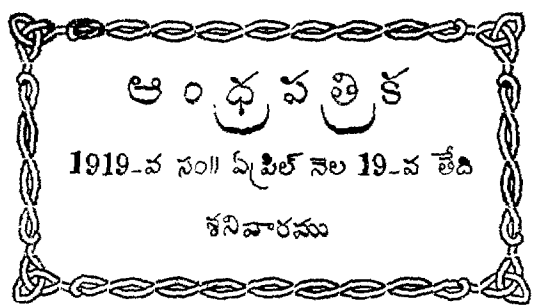
లిమెంకు సమ్మెకట్టు.

లండను, ఏప్రిలు 15:—లిమెంకు నగరమున నైనిక ప్రజాతముగ ప్రకటించుటవలన జరులనయ్యెత్తి తెలుపు నిమిత్తము సమ్మెకట్టిరి. వ్యాపారమంతయు చెడిపోయినది. అల్లరి లేదు. కాయకనయను స్థితి యిట్లే యున్నది.

నై బేరియా

అరాజకము

లండను, ఏప్రిలు 14:—నైబీయా రాజ్యము అరాజకమునండి రక్షింపబడిన దనియు అచ్చట ప్రభుత్వము గల కొల్పబడినదనియు తంత్రవార్తలు వచ్చుచున్నవి. రేమోనియా దేశమున ఆరాజకమును విస్ఫోభింపజేయుచున్న వారిగుట్టులు కనుగొనబడినవనియు, చెలాభానబంధపు లనేకు లిందు చేరియున్నారనియు తెలియుచున్నది. డెరెడెనులో ఆరాజకమును నడపుచున్న ఏడుగురు స్త్రీలకు అరెస్టుచేసివారిని డెర్బునుండి తరిలించుచున్నది. బుడాపెస్టులోని పూర్వపు ప్రధానమంత్రిని, వాటి వ్యాంగమంత్రిని ప్రజలు చంపివారిని తెలియుచున్నది.

సత్యాగ్రహాల కర్తవ్యము

చిను మహింస ధర్మ + విరోధి కల్లున మీటి
యదియ సత్యము క్త + మైన జెలయ
ననభు శిష్టచరిత + బండు సత్యము కడు
నధిక మనిత్ర శ్రుతుల + గరసి బుధులు.

డా. ఆ.

ఆత్మ పరిశోధనము.

కర్తవ్య వ్యా కర్తవ్యములను నిర్ణయించుటకు సకలమతములవారికిని సాత్వికరిశోధనము పరమ సాధనము. ఊరివారి పాపములు పురోహితునిపాలు పడునటులు అందరి పాపములు సత్యాగ్రహాల పాలం బడినవి. నిరంకుశాధికారులు రాజ్యాంగం దోళకులు స్వరాజ్యాంగదోళకులు వారి వ్యవహారముల దురంతములను సత్యాగ్రహాల కారోపించుచున్నారు. అన్ని పక్షములవారును వారి కర్మ ఫలమును పరిశోధనము చేయకుండుట యవివేకము. దురహంకారము, మాతృదేశ మాతృముద్రమునందు బడుచున్నది. కష్టకాలమునందు జిక్కుపడుచున్నది. విషమదశయందు జేరుచున్నది. దేశమునందు వర్షాప్తంబైన దుశ్చరితంబులకు దుర్మయంబులకు దురంతములకు గారకు లేవరో వారి వారి యాత్మ పరిశోధనమును జేసికొనిన నిర్ణయించుట సులభము. పాపముల నెల్ల ధైర్యునిపాలు జేసినటులు దోషములనెల్ల సత్యాగ్రహాలపాలు చేయుట యతిసులభముగ నున్నది. సత్యాగ్రహము ధర్మాధిష్ఠితము. ఒక మాసము నిండిన సత్యాగ్రహము దుర్మయంబులకు గారణము గాదని ధర్మజ్ఞులు గ్రహింపగలరు. సత్యాగ్రహనాయకుడు గాంధీమహాత్ముడు సత్యాగ్రహమునకు అహింస సత్యము ధర్మము జీవకళ లని యును హింస యసత్యము ద్వేషము క్రోధము మారకకళ లనియును ననవరతము బోధించుచున్నాడు. త్రికరణశుద్ధిగ ద్వేషమును క్రోధమును పరిత్యజింపవలయుననియును ప్రేమను సత్యమును నారాధింపవలయుననియును మహాత్ముగంధీ నిరంతరము సత్యాగ్రహాలకుపదేశించుచున్నాడు. దురంతకార్యములను గాంధీ మహాత్ముని వలె పరితేపించిన వారు దేశమునందు మతోకరు లేరు. దురంతములకు ప్రాయశ్చిత్తమునకై గాంధీ మహాత్ముడు త్రిరాత్రోపవాస దీక్షను బూనెను. బొంబాయి యందును అహమదాబాదునందును గూడిన సభలయందు గాంధీ మహాత్ము డిటులు నిర్భయముగ తన చిత్తత్పత్తిని వెల్లడి చేసెను:

“దుర్మయంబులు నిగుడు గలుగజేసినవి. అహ్మదాబాదునందు నడిచిన దుష్కార్యములు తలవంపునకు గారణంబులు. నాకు గౌరవమునకు బదులుగౌరవహక్కుగలిగినది. నన్ను బాటతో పొడిచి చంపినను నాకింత విచారముగలిగియుండదు. సత్యాగ్రహవ్రతమునకు బలవంతము నిర్బంధము దోపుముల దొంగతనములు దహనములు హత్యలు సాధనములుగాదని నేను కందల సారము బోధించితిని. ఈ దురంతకృత్యములవలనను సత్యాగ్రహమును రోలటు బిల్లులవై నడచుకొంటుంటు బదులు దురంతముల నాపుటకై నే నాత్మసమర్పణమును జేయ నిశ్చయించెదను. ఆంగ్లేయులను మీరు పోదరులవలె జూచుచు భయోత్సాహమును పారదోలవలయును. ఇది సాధ్యముగానవుడు పాశ్చిమీయత్వము వర్ధిలుగా గాని సత్యవ్రతీయత్వము వర్ధిల్లుడు. ఇట్టి దుష్కార్యములు నుం దెప్పుడును సంభవించుటకుటకై కట్టుబట్టుములను జేయుటే మనధర్మము. గతమున

కు వశ్యాత్వప్రహారముల మై పాపవరహాధము ప్రాయశ్చిత్తమును జేసికొనవలయును. మీరు వశ్యాత్వప్రహారములై మీదొవములను, బహిరంగముగ నొప్పుకొన నంతవరకు మీ నీతివ్రత ర్తనమునందు మార్పులు గలుగబోవు. దురంతకములకు నారాధ్యుల కోట్లకోట్లధికముగ నున్నది విచారహూవ్య లైన పాపవజననము సామును సత్యాగ్రహసంరంధమున కేడ్చితిని నిందారాశోపణమును జేయుచున్నాను. ఇందు కొంతసత్యము గలదు. ఈ యుద్ధముమే లేకపోయిన దురంతములు సంభవించి యుండవలయుననియు, అందులకు నేను ప్రాయశ్చిత్తమును జేసికొనుచున్నాను. మరియు సత్యాగ్రహవ్యవహారములకు పరిమితిని నియమించుచున్నాను ఆంగ్లేయులకట్ల ద్వేషమును హత్యలను బూని స్వరాజ్యమును బడయుటకు బదులు మనము కష్టముల ననుభవించుట శ్రేయస్కరము.”

వైవాక్యములందు గంధీ మహాత్ముడు వచితమైన సత్యాగ్రహస్వరూపమును వ్యక్తము చేసెను. ఇతర నాయకులవలె గాని అధికారవర్గమువలె గాని గంధీమహాత్ముడు దోషాచ్ఛాదనమును జేయుటకు బూనుకొనకను సత్యాగ్రహవిజయమును వ్యక్తము చేసెను. సత్యాగ్రహమునకు ఆత్మత్యాగ మూలమున లోకోద్ధరణము ప్రయోజనము గాని ఆత్మోత్పన్నము పరిపీడనము ప్రయోజనములు గావు. సత్యాగ్రహము సర్వాహంకారసన్నాప్తమును జేయుచును రోలటు బిల్లుల యుపసంహారమునకు మాత్రము సత్యాహంకారమును బూనుచున్నాడు. సత్యాగ్రహము దురహంకారము సత్యాగ్రహమని భ్రమించుటలేదు. సత్యాగ్రహము పరమశత్రువుల నైనను ద్వేషింప జనదు. దూషింపజనదు. దండింపజనదు. నిగ్రహానుగ్రహములు సత్యస్వరూపి యైన సర్వేశ్వరాధీనములు, అహంకార పిశాచగ్రస్తులకు స్వకీయ ప్రతిభ గోచరమగునుగాని సత్యాగ్రహస్వరూపము గోచరముగాదు. సత్యాగ్రహాభిమానులు రాగద్వేషములను విడిచి సత్యాగ్రహనాయకుని నిర్మలసంకల్పా దేశముల కనుకూలముగ బ్రవర్తించిన సర్వేశ్వరుడు కామితార్థములను బ్రసాదింపగలడు.

ఇతరనాయకులు - సత్యాగ్రహము

మితవాదనాయకులు రోలటు చట్టమును ఖండించుచు సత్యాగ్రహమును నిరసించుచు ప్రకటనలను ప్రకటించుచున్నారు. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు వారి వంగదేశ విభజనాదోషమును మరచినను ప్రజలు కడేడ్లతో బహిష్కారమును పరివర్తనాం దోళనమును మరవజాలరు. ఇరువది మాసములకు పూర్వము స్వీయప్రవాస విషయమై వర్షాప్తం బైన విపరీతాదోళనమును బెజంటుగారు వారి యనుచరులు మరచినను ప్రజలు మరువజాలరు. బెజంటుగారు దేశశాంతి భంగమును గలుగజేయుచున్న దని చెన్నపురి ప్రభుత్వము ప్రవాసశిక్షను విధించినపుడు వారి యనుచరు లేల సత్యాగ్రహాదోళనమును జేసిరి? విల్లును మహాశయనికి పంపిన యుత్తరముమీదను సంతకములను నైకొనిరి? సత్యాగ్రహవ్రతమును స్వీకరింప మని బ్రతిమాలిరి? అయిన నపుడు పడుగురైనను సత్యాగ్రహవ్రతమును నైకొనుట కంగీకరింప లేదు. ఇప్పుడు వేలమంది పరమోత్సాహముతో సత్యాగ్రహాల గుచున్నారు. ఒక బెజంటుగారి విమోచనమునకు సత్యాగ్రహ మవసర మైనయెడల జాతీయపాశ బంధములైన రోలటుచట్టముల విమోచనమునకు సత్యాగ్రహ మవసరము గాదా? బెజంటుగారి భావములు బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజకులకు వేదవాక్యము లైనను నితరుల కవి వేదవాక్యములు గాబాలవు. సిన్హా తంతివార్తలందు బెజంటుగారి అభిప్రాయ మిటులు తెలుపబడినది:—

“రొట్టు కానము విషయమున నా అభిప్రాయము చాల మారిపోయెను. మంచిపారు దెలిసిపడగిన జేడియ నందు

లేను. సత్యాగ్రహోద్ధమములను అల్లరియు అకాలియు, హత్యలును హత్యలు గావున నే నాయుద్ధమమును విశేషముగ నెదిరించుచు గంధీగారివర్తన ఖండించుచున్నాను. కొన్ని ప్రతేకములందు విప్లవోద్ధమము ముందు వాస్తవమని అంగీకరించెదను. క్రొవ్యము వణికితేయుటలో నాయకులందఱును దొరతనమువారికి తగిన సహాయ మునరించుటావశ్యకము.”

ఈ యభిప్రాయములమీదను వేల్పు వ్యాఖ్యాన మనవసరము. సత్యాగ్రహనాయకుడు గంధీమహాత్ముడు దౌర్జన్యమును దురంతములను పరివర్తనమును సహించునా? తన ప్రవాసశిక్షను విని నపుడు గాంధీ మహాదానందమును దెలిపెను. ప్రవాసశిక్ష ననుభవించిన బెజంటుగారు వగవును దెలిపెను. గంధీ మహాత్ముడు త్రికరణశుద్ధిగ రోష ద్వేషములను ప్రతిషేధించు చున్నపుడు ద్వేషా రోపణమున కలవాటు పడినవారు గంధీమహాత్ముని పరిశుద్ధభావమును గ్రహించుట దుస్సరము. బ్రహ్మజ్ఞాన సమాజాధ్యక్షురాలు బెజంటు గారు గంధీ మహాత్ముని పవిత్రోద్దేశములకు విపరీతపరిణామమును గల్పించుట యన్యాయము. ఆంగ్లో హైందవనాయకులు ఆంగ్లేయ పత్రికలు దండన మారణసాధనములను సత్యాగ్రహానుకూలమునకై బోధించుచున్నవి. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికల విపరీతపు వ్రాతలు పాలకవర్గమున కంకుశములై భయంకరకార్యములకు పురికొలుపునున్నవి. విప్లవము పరివర్తనము దండనము శబ్దములు మాయ మ్రోగుచున్నవి. బెజంటుగారు సయితము కొన్ని ప్రాంతములందు పరివర్తనము గలదనుట విస్మయమును గలుగజేయుచున్నది. ఎవ రేదోషా రోపణమును జేసినను సత్యాగ్రహ నాయకుడు మాత్రము నిశ్చల చిత్తముతో నిగ్రహమును ఘంటాపథముగ బోధించుచున్నాడు. కవి సార్వభౌముడు రవీంద్రనాథుడు సత్యాగ్రహనాయకునకు వ్రాసిన యుత్తర ముద్బోధమును గలుగజేయుచున్నది.

“మాక్స్ మునికి తనసంక్షేపమీదయో తెలిపి ఆమెకు నిజమగు విజయవర్ధమున నడుపుటకును, రాజనీతిసంబంధమగు వంచనతో తన కామ్యార్థ సిద్ధి గలిగినదని ప్రకల్పముల బలము ఆధునిక రాజకీయోద్ధమపు బలహీనతను తొలగించుటకు నై, మీరు సందిగ్ధసమయమున జేకమున కేలెంచితిరి.

ఇందులకునే మిహార్థమును ఆధ్యాత్మికస్వారంభ్యమును భంగపఱచెను ఎట్టి విషయము బుద్ధుడు నిరోధింపకుండునటులను, సత్యముతోకై కానించబడెడి ఆత్మత్యాగము బాహ్యచిహ్నములకొలకుల జూపబడెడి మాధభక్తి క్రింద పరిణమింపకుండుటకు నేను భగవంతుని పూజించుట ప్రార్థించుచున్నాను.”

రవీంద్రనాథు డాధ్యాత్మికాధిష్ఠితమైన సత్యాగ్రహమును గాంధీ మహాత్ముని నిర్మలస్వాంతమును బ్రశంసించుటను వైవాక్యములు స్పష్టము చేయుచున్నవి. న్యూఢియో పత్రిక యందు సందేశమునకు అవవాఖ్యానము మాత్రము విచిత్రముగ నున్నది.

ప్రభుత్వము - సత్యాగ్రహము

శాంతిసంరక్షణము ప్రభుత్వధర్మము. సకల జనులు శాంతిసంరక్షణమునకు వారి శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగింపవలయునని సత్యాగ్రహాధ్యక్షులు ముందుగా జెప్పినవి. శాంతిస్థాపనమునకు ప్రజల సహచర్యము మూలసాధనము. శాంతిస్థితికి గలిగిన భంగమునకు జనులు విచారాక్రాంతులగుచున్నారు. సత్యాగ్రహము శాంతిస్థాపనమునకై వారి శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగించిన విధమును వార్తాపత్రికలు ప్రకటించినవి. గంధీ మహాత్ముని సందర్శన మాత్రమున లొంబయి యందును అహమ్మదాబాదు నందును శాంతి గలిగినది. డిల్లీ యందు స్వామి శ్రద్ధానందాదులు శాంతిని స్థాపింప బ్రయత్నించుచున్నారు. సత్యాగ్రహము వారి శక్తిని శా

సంరక్షణమునకై వినియోగించుచున్నాడు. హిందూదేశ ప్రభుత్వము కలవరపు కారణములను పరిహారముల నిష్కలు ప్రకటించినది. "నాయకుల ప్రోత్సాహము, సత్యాగ్రహముల యుపదేశములు, ఆర్థికదురవస్థ, ప్రపంచపరిస్థితులు, లోకవ్యాప్తమైన కలవరము, ప్రవర్ధమానమైన యాశాంకురములు అల్లరులకు విప్లవములకు గారణములు ప్రభుత్వమువారు వారి శక్తిసంతయును విదోహములను నుపసంహరించుటకు వినియోగించుచున్నారు. అవసరమైన ప్రదేశములందు సైనిక శాసనము వాడుకయందుంచబడును. 1818-వ సంవత్సరపు శాసనము వాడుకయందుంచబడును." ప్రభుత్వమువారి శాంతిస్థాపన సాధనములకు సత్యాగ్రహ నాయకుని రీతిని సత్యాగ్రహము దోడ్పడుట వారివిధి. అహమదాబాదునందును బొంబాయి యందును శాంతి వెంటనే స్థాపితమైనది. అహమదాబాదు నందు సైనిక శాసన ముపసంహరింపబడినది. కాని అల్లరులకు గారణములు చిరకాలాగతములు గాని సత్యాగ్రహసంజాతములు గావు. డిల్లీనగరము నందు కమిషనరుగారి చర్యలు ప్రజలను ద్వేషించియు జేసినవి. అల్లరుల నణచుటకు ప్రయోగించిన గోళిలు అల్లరులను పెంచినవి. డిల్లీయందు దురంతకార్యములు జరుగకుండుటకు గారణము సత్యాగ్రహముల నిగ్రహముని స్పష్టమగుచున్నది. పంజాబునందలి దుర్మయములకు మూలబీజము పంజాబు గవర్నరుగారి దౌర్జన్య వ్యవహారములను కంజాబు వార్తలను నాలుగేండ్ల నుండియును జదువుచున్న వారలకు విడితమగుచున్నది. పంజాబునందు సర్ మైకేలు ఓడ్డయరు బొంబాయి యందు జార్జిలాయడుగార్లు సామోపాయము నవలంబించిన ఈ దురంతకములు సంభవించి యుండవు. ఓడ్డయరుగారి అధికారాభిమానమునకు పరాభవము వారి కాలమునందే సంప్రాప్తమైనది. దురంతక కృత్యములు కారణము లెన్ని యైనను సకలవిధముల గర్హ్యములుగ నున్నవి. ఈ విషయమై అహింసాధర్మావలంబకు లైన సత్యాగ్రహములకు వారి ధర్మమును గంధి మహాత్ముడు బోధించియున్నాడు. సత్యాగ్రహములు కామితార్థమును బడయుట కార్యత్యాగమును జేయవలయును కాని పరపీడనమును చేయజనకు. ఈ పరమరహస్యమును గ్రహించిన సత్యాగ్రహములు భరతఖండమునందు పదిమందియన్నను కామితార్థములను బడయుగలవు. ప్రభుత్వమువారు సయితము సత్యాగ్రహధర్మమును గ్రహించుట శాంతిస్థాపనమునకు ప్రయోజనకరము. శాంతిస్థాపనమునకు శాంతి మార్గములు సాధనములు గాని రవ్వలు మరఫిరంగులు బొంబుగోళములు సాధనములు గావు. అల్లరుల నాపుటకు దురంతముల నణచుటకు శాంతిమార్గములవలె భయంకర మార్గములు సాధనములు గావని బొంబాయి కంజాబురాష్ట్రములందు దవలంబితమైన భిన్నములైన నయమార్గములు వ్యక్తము చేయుచున్నవి. మాతృదేశజేమమును భారత జాతీయకల్యాణమును గోరెడి వారిందనున త్రికరణ శుద్ధిగ దురంతకార్యములను నిరసించవలయును భారతీయులవలె యూరపీయులును మన రక్షణమునకు విశ్వాసమునకై పాత్రులు. దేశజేమమునకు బాధ్యులైన యధికారులు త్రికరణ శుద్ధిగ సామోపాయము నవలంబించుట యుక్తము. ఇంతవరకును పాలకవర్గ మవలంబించిన తంత్రమువలన శాంతికి గాని వారి ప్రతిభకు గాని విశేషమైన ప్రయోజనముగలుగలేదు. ఇప్పుడైనను వారుచిత్తోద్వేగమును భయభ్రాంతులను పరిత్యజించి ప్రజల చిత్తముల నాకర్షించెడి శాంతిమార్గముల నవలంబించి బ్రిటీషు పరిపాలనపు ధర్మశీలమునందు ప్రజ

లకు గల విశ్వాసమును గాపాడుదురు గాత! సత్యాగ్రహము సత్యాగ్రహభిమానులు గాంధీగారి యుపదేశముల నాలకించి పాలకుల సత్ప్రయత్నములను సఫలముచేయుదురు గాత! గాంధీమహాశయుడు ప్రస్తుతము పౌరధర్మనిరోధతంత్రమును నిలుపుదల జేయు నిశ్చయించుకొనుచు సత్యాగ్రహమును అహింసావ్రతమును మూత్రమార్పించుచున్నాడు. సత్యాగ్రహసభ లెలుపుచున్నది. నాయకుని యాదేశమును ననుచులు శిరసా వహించుదురు గాత! పాలకులును సభికార ప్రతిభాసేవను పరిత్యజించి ప్రజాసేవాయుహమును గ్రహించి కర్తవ్యమును నిర్వహించుదురు గాత

అంగదేశాభిప్రాయము : నిర్బంధశాసనము

విచక్షణాయుతులగు నాంగదేశ ప్రముఖులు కాలేలు శాసనమును విమర్శించుచుండుట సంతోషకారణ మగుచున్నది. సత్యాగ్రహమునకు ప్రతి కూలముగ మితవాదులు ప్రచురించిన ప్రకటనమును విమర్శించుచు, ఇండియాపత్రిక తగిన సమాధాన మిటుల చెలుపుచున్నది:

"గాంధీగారిని మేము బాగుగ నెరుగుచుము. బాగుగ యెంచియు, గాంధీగారు సాత్వికనిరోధ మవలంబించుచుండెడియుట హితమెనుగిరి. మిగిలిన ప్రతిపాల ప్రకటనము, సుప్రదేశములతో వెలువడినను, గాంధీగారి యభిప్రాయము మార్పకలదు. నిర్బంధమునకు పిమ్మట చేకూరెడి సంస్కరణములు భారతీయులచే నభివృద్ధిపరచినవి, వారికి విశ్వాసము గలదు. చిరక్షణమున నైనను, యింతటి తీవ్రాందోళనమునకవసరమెనుగిరి చర్య వీనికొనబడు గాక యది గోరెదము. సంస్కరణ సూచనలు తృప్తికరముగ నుండని యెడల, నిర్బంధ శాసనా బాధ్యత యంతయు ఇండియా ప్రభుత్వమునై నుండును. యూరపులో కాన్యావ్యయ, ఆసియాలో నిరంధకత్వము, తులనాగ నేరపు. ఇండియా లోకశాంతి బీజముల ప్లాపించుటకు, వారి ఫలితములకు తమ ప్రభుత్వము వారు భరింపక తప్పదని, గ్రహించునపుడు లాడుదురని గాత! ర్యపడ నవసరమిందగుచున్నది. కొలది వర్షముల క్రిందకు, గాంధీ మహాశయుడు దక్షిణాఫ్రికాలో నారంభించిన సాత్విక నిరోధవర్తనని హిందూదేశమునందు నవలంబించుచున్నాడు. అదేశమున గూడ ఆక్షేపము లోనయి కాసములనేగాక, వాటి సంబంధముగ నితరకాసముల నూడ నతిక్రమించుటకు నిశ్చయింపబడినది. ప్రతిపాలశాసనపు మూలమూలములకు దృఢమగు నసమ్మతి గనుపడుటయే, వారి యుద్దేయ." హైదరాబాద్ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

"నిర్బంధము సమాధానము కలిసి నుండుటకు వీలులేదను పాతము పాటకు తెన్నటికిరి నేర్పకొనరాహిందూదేశములో నశాంతివెప్పువెరుగుచున్నది. అదేశములో నభివృద్ధికి ధంగమాకలగుచున్నది. ఈఖ్యప్రతిబంధకము, బ్రిటీషుప్రజల లాభములు. నిర్బంధములచే, వీరికి మాత్రము తాత్కాలిక లాభము గలుగవచ్చును. బ్రిటీషు కాని జాతికిని భారతజాతికిని ఆహమము నష్టము దప్ప మరె యొకటి లభింపకు. ఇతములూ నుండెడి లేబరుపక్షము వారందరును, యాకాసము రద్దపడట, కృషిసంపరల యును. ఇండియా ప్రజలకు, వాక్యావంత్యము, పత్రికా స్వాతంత్ర్యము, స్వతంత్ర యాధికారములు లభించునటుల జూడవలయును. స్వయం నిర్ణయాధికారమును నిలువజెట్టుటకే హిందూదేశపు పుత్రులు యూరపు ఆసియానగరంగము లందు పోరాడిరి."

సుప్రసిద్ధులగు బర్నార్డుహక్కులుగారు(రిటైర్డు ఐ. సి. యన్. యుద్వోగి)ఇండియాపత్రికలో నిటుల వ్రాయుచున్నారు:

"సిమ్లావారు, భారత ప్రజలయడ వెలుల ప్రవర్తించుచున్నారే! ఇండియా యునికియే, సంగ్రామ విజయమునై నిలదియుండెను. అంతచే మీ జన్మస్వాతంత్ర్యములకు కొంతవడి నిరోధించుట యవసరమయ్యెను. సంగ్రామము ముగిసినది. మీరు రాజభక్తి పురస్కరముగ నింపిన సహాయము మూలముగ, విజయము గలిగినది. తాత్కాలికముగ నిడిపబడిన బంధములను విప్పితములకు సంతోషపూర్వకముగ బూతుకొని, మాయభిందనములు హృదయపూర్వకమయినవని యుజువు పరచెదము," అని మీ బలికరా? లేదు, ప్రాచీన పరిశోధన

మునకు బలికరము కాలేలుసంఘ నివేదికలోని సిద్ధాంతముల సాధారణమిది, ప్రవ్యయ పద్ధతి ల నను సరించి కాసము గానింప బోవుచున్నాడు. యూరపు ఖండమున ప్రవ్యయనిసము సమసిబోయినను, ఇండియాలో నదితలయెత్తుచున్నది. ప్రపంచ సంగ్రామ మారంభమై, జర్మను ప్రాబల్యము ఉచ్చదశయందున్నపుడే, వెనుకటి జర్మను ప్రభుత్వమువారు, హిందూదేశపు రాజభక్తిని కదల్పలేకబోయినపుడు, సుధిప్రకటింపబడుచు, బర్మను దుష్టవిధానమంతయు నిర్మూలమయిన పిమ్మట, ఇట్టి అసాధారణ నిరంధకశాసనమును ప్రదేశజెట్టుటకు కారణమేమి? ఈ కాసము లెవరికొరకు? మిత్రమండలికి పాదాశ్రాంతిలయిన జర్మను సాంఘికవాదులు, ఇండియాలో తిరుగుబాటు చెచ్చి జెట్టుట ఆసంభవము. ఇక, కలవరము వెనుక కలిగించెదరు? అధికారవర్గము వారికి కక్షగలదు గాని, వారు మాంటాగు ఫెలెయ్యునర్డు సంస్కరణములకు బద్ధులైయున్నారు. సిమ్లావై గూడ గాజీకు స్వాతంత్ర్యభావము తన కిరణముల ప్రసరింప జేయగలదు. ఎటులజూచినను, యాకాసముల ప్రదేశ జెట్టుట కినుమంతయినను యవసరము గన్పట్టును. కాని ప్రీటక తలంచువారికిమాత్రముకన్నీ ము సాధ్యమే. ఎట్టివదం తోయునను నట్టివారికి వలుకు గలిగించును. ఆకేవల, ప్రేమకును, నింతటితో నెలపు! విశ్వాసమునకు కడసారి ననుబట్టుకు! భారత రాజభక్తికి బాధకలిగిను, అధికార వర్గము నురక్షితముగనున్న జాతులు వారిగుర్ని కఠినముగ బలక మండ రక్షణోపాయము లుండకలెను. వారి చర్యలను విమర్శించుట సాహసించిన వారు క్షుంపబడ వచ్చునుగాను. ఈకాసము, కేశాదర్శములకు నిరర్థముగ నుండి, స్వాతంత్ర్యమును పరిహసించుచున్నది. ఇంగ్లండులోని టీపార్టీలు, పిటింగార్పి వినుట సంభవించినవో—అది యసంభవమే—మిగుల సంతోషించును. కాని, మన రాజనీతిజ్ఞు లెక్కడ నున్నార? సిమ్లామాత్రమున్నటుల లేదు!"

ప్రెస్సు శాసనము

ప్రెస్సు శాసనము దేశమునందు దన్ని భాగములందును విరివిగ నుపయోగించబడుచున్నది. నిర్బంధ విధానమున కిది యనుకూలముగనే యున్నది. అమృతబజారుపత్రిక. రెండు నత్సరముల క్రింద చెల్లించిన రు 5000 ల ధనావతు మొత్తము ప్రభుత్వమువారి పరమయ్యెను. క్రొత్తగ పదివేల రూప్యముల ధనావతు మొత్తము 25 వ తేదిలోగా చెల్లించవలయునని, యిపుడు త్రురు వైసగ బడెను. వార్తా పత్రికలే ప్రజాభిప్రాయమును ప్రజలకు చెల్పుటకును, ప్రభుత్వమువారి దృక్పథమును ప్రభుత్వమునకు తెలియపరచుటకును ముఖ్య సాధనములు. అందులో, సత్యమును స్పష్టముగ వెల్లడి జేసెడి జాతీయ వాదుల పత్రికలు, ప్రభుత్వమువారికి మరింత సహకారులగును. ప్రజల మనోభావములను తిన్నగ గుర్తెటుగుట కవకాశము గలుగుటచే, ప్రభుత్వమువారి యవకాశము నుపయోగించి కొనుట లాభకరము. అటులగాక, ప్రజల భావములను వెల్లడి జేసెడి వార్తా పత్రిక లడచివేయబడునేని, వారిలో ప్రబలుచున్న నసత్యప్రే సక్రమ మార్గముల వీడి, వక్రమార్గముల బట్టవచ్చును. దేశ సందిగ్ధ సమయములందు వార్తాపత్రికా నిరోధము గలుగుటకన్న, అనర్థ మింకొకటి యుండజాలదు. పరిపాలనము సక్రమముగ కొనసాగుటకు, పత్రికా స్వాతంత్ర్యము, వాక్యావంత్యము ముఖ్యవసరములని, నాగరిక దేశములన్నియు గ్రహించియున్నవి. మానవుల జన్మ స్వాతంత్ర్యము లీ తీరున పెరికవేయబడి, న్యాయస్థానముల యధికారము తొలగింపబడుచుండ, రానున్న రాజ్యాంగ సంస్కరణముల కెట్టి విలువయుండునో యూహించుట సులభ సాధ్యము. సామ్రాజ్యజేమముకొరకును, బ్రిటీషు పరిపాలనా స్థైర్యము కొరకును, ప్రజాభ్యుదయము కొరకును, యిట్టి పద్ధతిని విడనాడవలయునని, ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నారము.

సంస్కరణములు

సెంటుని హాలు సింగుగారు కామను పీలు వ్రాసిన వ్రాయుచు, సంస్కరణవిధాన మభివృద్ధి జేయు ననియు, రాష్ట్రప్రభుత్వవిభాగవద్దటి పూర్తి విస్తరింపబడవచ్చు ననియు, సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున గూడ సంస్కరణము కొంతవరకు జరుగవచ్చు ననియు, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యముగూర్చి భయమున కవకాశ ముండదనియు చెలుపుచున్నారు. వీరికిగల యాధారము లెవ్వయో తెలియవుగాని, యీ వాస్తవ యత్నాహ్వానక మనుటకు సందియము లేదు.

నిర్బంధితులు: పత్రికాపతనము

ఆంధ్రనిర్బంధితులగు దర్శి చెంచయ్యగారు కాననూరు సెంటుని జయిలునుండి మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు:

"నేను వార్తాపత్రికలు చదువకుండు నిరోధింపబడితిని. అందుచే, పత్రికను కనిగిరిలోనున్న దర్శిగురుస్వామిగారి కంపును, అతను నాసోదరుడు."

నిర్బంధితుల బాధలనీ లేఖములమున కొంత వడి గ్రహింపవచ్చును.

స్థానిక వార్తలు

దక్షిణ యిండియా బ్రహ్మ సమాజము:

20-వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు, తేలంద్ర వాధుని త్రుగుగారు సమాజభవనమున ఉపాసన గావించెదరు. ఎల్లయు నిచ్చేడుప్రార్థనలు

కృష్ణామండల సభలు, కోవూరు:— ఈ సభ కోవూరు కాలనముల కలన వాసియినట్లు ప్రకటించబడినది. కాని అట్లు ఆవులచేతుక, వైద్యులు 20, 21, 22-వ తేదీలయం దెప్పటియట్లులే జరిగెదరు.

శ్రీ దర్శి చెంచయ్యగారు:— ఆంధ్ర నిర్బంధితులగు శ్రీ దర్శి చెంచయ్య శ్రీ వీ. ఎన్. సీ గారిని ఇంకను కొంతకాలమునకు కన్నుముసంజే నిర్బంధమున నుంచుటకు తీర్మానించితి మని సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రసినిమా రైటుస్ కమిటీవారికి తెలుపుచున్నారు.

ముద్రాను లిబరల్ సంఘము:— తేదీ దినము సాయంత్రము 6 గంటలకు రాజుపేట యందలి సర్వంట్సు ఆఫ్ ఇండియా సంఘావరణమున గా. వి. యస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు "మన ప్రస్తుతస్థితి, మన విచారణలు" అను విషయములను గురించి యుపన్యసించెదరు. ఎల్లరును విచ్చేయఁ బ్రార్థింతులు.

శాసనసభ-ఎన్నికలు:— ఏలూరు నివాసులగు ములుగుట్ల నూర్మలకాళిరావు పంతులు వీ. ఏ. గారు కృష్ణా గుంటూరు గోదావరి మండలముల మునిసిపాలిటీలలోకల బోర్డుల తరపున రాజోవు శాసనసభాసభలో జరుగబోవు ఎన్నికలకు తాము అభ్యర్థులగు నుంటిమని ముఖ్య ప్రకటించ గోరుచున్నారు.

రౌలటు శాసనములు:— రౌలటు శాసనసభా సమయన తేదీయన ఆకాంతి కలుగుచున్నదనియు, గాంధీగారి వట్ల నిరోధింపబడిన నిర్బంధములవలనను అధికారుల నింపుక మునలనను, తేదీయన ఆకాంతి కలుగవలదనియు, తక్షణమే రౌలటు శాసనమును రద్దుచేసినగాని లాభములేదనియు నూచించుచు, మదరాసు రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రధానమంత్రిగారికి మంబూగుగారికి సిద్ధా చెండ్లప్రభువులకు లింతులనిచ్చిరి కాంగ్రెసు సంఘమువారు మాకు తెలుపుచున్నారు.

సత్యాగ్రహము:— జి. ఏ. వలేశుగారు, గాంధీ

గారికి ఈ నెల పదునాల్గవ తేదీన తండ్రివార్త నిచ్చిరి:— "ఉద్యమము కొనసాగింపడ చాలింప వేరు చున్నాము. ప్రస్తుతస్థితికిది అనుకూలముకాదు. అల్లరి, రక్తపాతము మొదలగు సంఘటనములకు స్నేహితులు విచారపూరితులై యున్నాడు. ఇందువలన ప్రజల రాజకీయభావస్థితి కద్దంతరము కలుగుచున్నది. మీ యశువరులతో కొందఱు బద్ధాములు, తప్పు సరిగ కలియుటచే అల్లరులకు కారణమగు చున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నిర్బంధము వైర్యమును దోలగించును. మాప్రార్థనలను మారంగీకరింపలేక పథిలను సత్యాగ్రహములకు మాత్రమే దిలిచి మిగిలిన ఉత్సాహములను ఆపివేయ గోరెదము. కాని ఉద్యమము ఆపివేయబడినచో మిత్రులకు నూతనము కలుగును."

గాంధీమహాశయ:— డిల్లీ ప్రత్యుత్తరము నొసంగిరి:— "ఇప్పుడు వెరిగిన సందర్భస్థితిచేత శాసనాతిక్రమములు తాత్కాలికముగ నిలిపివేయ నిశ్చయించితిని. కాని సత్యాగ్రహద్యమములో ముఖ్యభాగముకు సత్యము నాచరింపవలయును. దౌర్జన్య మవలంబింపఁజనకు" అను మహాశయ ముక్తము కొనసాగవల దని మీరు సంకీర్ణించెదరు గాక. నేను వార్తాపత్రికల కంపెనీ ప్రకటనమును చదువును:— అగ్రవాసిరం జి. ఏ. వలేశుగారు మాకు తెలియబరచుచున్నారు.

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 17:—విల్లింగుడనుప్రభువం కతులు ఉదకమండలమునకు వచ్చినప్పుడు వట్ల సుబ్బయ్యుడు ప్రతి ఉద్యాగ్రహమును నీలగిరి వర్తక సంఘమువారును, జులూ సాలడ్డిక మొదలయిన పట్టణవాసు లందఱును వారి సతివిన యముతో నాదరణ చేసిరి. మ్యూనిసిపల్ ఛేరుమనుగారు ఒక ప్రకటనము చదివి మంచి సగిషీపని చేసినట్లునంటి బహుచుతి మొకదాని నిచ్చిరి. అటుపిమ్మట కలెక్టరు గారు అచ్చట నున్న ముఖ్యస్థులములను వారికి కనబరచిరి. వారు రావడము తోనే పిల్లలు కరుసలగు నిలవబెట్టుబడి మార్గము నలంకరించిన త్రోవ వెంబడి వారు వెడలిరి. అప్పుడు 1000 మంది సిపాయిలకు సైన్యాధిపతిగారు వార వారికి తగు సన్మానము చేసిరి. తన పైను మయోహనుగారును వారిని సన్మానించిరి. వారివెంబడి ప్రైవేటు సె కెబ్బగారును ఏడి గాంగుగారును గూడ వెలిరి. వారు స్టాంపుహామినుండి దాట రిక్తు పోవునకి సంఘముతో తుపాకులను సైనికులు కాల్పులు వారికి తగుచున్నారను చేసిరి.

మ్యూనిసిపలు ప్రైరుమనుగా రిచ్చిన ప్రకటనమునకు విల్లింగుడన్ గారలు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి:— మేము ఉదక మండలమునకు వచ్చినతోడనే మమ్ములకు అతివినయముతో సత్కరించినందులకు మిమ్ములు నేనును నాసతియు దీనించుచున్నాను. లార్డు వెంట్లూరుగారిని 1914 సం॥న మేము దర్శించిన సంగతులను మేము భారత మొందుచున్నాము.

గాంధీమహాశయము, సత్యాగ్రహము:— సత్యాగ్రహసభా కార్యదర్శులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు:— "ఈ క్రింది తండ్రివార్త గాంధీగారిచే బంపఁబడినది. 18-వ తేదీ-ఇత్తుకు వెంపూడిన సందర్భస్థితిచే శాసనాతిక్రమములు తాత్కాలికముగ వదిలి వేయ నిశ్చయింపఁబడినది. ఉద్యమమున ముఖ్యభాగముకు సత్యము సభ్యసించుటయు దౌర్జన్యము నవలంబింప వుండుటయు బోధింపఁబడుచునే యుండును."

గాంధీ

దక్షిణాఫ్రికాలో సత్యాగ్రహమార్గము ననుసరించి దానిని నిజ స్వభావము గ్రహించినవారలకు ఈశ్వర్యము ఆశ్చర్యము కలిగింపఁజాలదు. సత్యాగ్రహోద్యమము ప్రభుత్వమువారి కష్టదశను అపకాళముగ తీసికొనదు. సత్యాగ్రహము స్వీకృతీకృతీనే జయించి తీరును. ఈ సందర్భమున సత్యాగ్రహములకు ఒకవిషయము తెలుపవలసియున్నది. శాసనాతిక్రమము నిలవలయునను నున్న యుక్త తాత్కాలికమే యని గ్రహించుట అవసరము. ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుత కష్టములు, తొలగినవెంటనే సత్యాగ్రహము తమ దీక్షను తిరిగి కొనసాగించుటకు సంసిద్ధులై యుండవలయును."

మ్యూనిసిపల్ వీధులలో అల్లరి.

బెల్లెరు, ఏప్రిల్ 14:— ఇటీవలి వార్తలు:— మ్యూనిసిపల్ యండ్ల కమ్యూనిటీ లింకను లొంగలేదు. గవర్నరు మేము వైర్యములకును, రెడ్డుగార్డు వైర్యములకును ఘోరమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. రెడ్డుగార్డులు కందకభీరులతో రెయిల్వే స్టేషను, పోస్టుఆఫీసులు మొదలగువాటి కాక్రమించుకొనిరి.

నేషనలు లిబరలు లీగు పారి

సాధారణ సభ.

నిన్న సాయంత్రము జి. ఏ. వలేశుగారి ఆధీనమున నడుచులో నేషనలు లిబరలు లీగు వారియొక్క సాధారణసభ జరిగెను. మా. రా. బి. బయ్య నరసింహాశ్వరీ శర్మగారు, మా. వి. ఎన్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు, డి. బి. గోవిందరావు చతుర్థులదానుగారు, కే. శ్రీనివాసఅయ్యగారు, బ. సీతారామయ్యగారు, మున్నగువారు సభకు విచ్చేసిరి.

డి. బి. గోవిందరావు చతుర్థులదానుగారు డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవిందరావునయ్యగారు ఆగ్రాహవాదత్యయనకు ఉపపాదించిరి.

ఎల్. ఎ. గోవిందరావునయ్యగారు ఆగ్రాహవాద పత్యమును కపించిరి

ఈ దిగువటి ర్వామములు అంగీకృతములయ్యెను. మొదటిటి ర్వామము

అయ్యసారు, ఆహమ్మదాబాదు, కలకత్తా నగరముల లోని జైలరులకు అంశాలికరయగు కార్యములు చేసి, గృహములకు తగుబెట్టిరి. యూరోపియను నగరవాసులకు జరిపిరి. ఇందుములమున సైనికులు తుపాకులకు పేల్చుటయును, ప్రాణనష్టములు జరిగెను. ఆకాంతికరమగు కార్యములు జనమునాచుములు చేసెందులకు ఖండించుచు, మదరాసు లిబరలుసంఘమువారు విచారణచున్నారని ఇట్టిదౌర్జన్యములు ముందుగా ఆలోచింపనట్లుచేసి, నాశనకరమగుఫలితములు తీట స్థించుటచేత, రౌలటుచట్టమును రద్దుచేయుటకు సత్యాగ్రహోద్యమమును గాంధీమహాశయము విడిచిపెట్టలసిన దని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు

మార్చి 30 తేదీన ఢిల్లీనగరములోని రైలుస్టేషనునందను, గంటల స్తంభమునందను జనలపై సైనికులు తుపాకులను గాల్చిరి అధికార అసభికార నివేదికలు తుపాకులను జనులపై కాల్చుట అపరమనిగాని క్షామచురగాని తెల్పులేదు. ఈ విషయము విచారణచేయుటకు ముందు జరిగిన చర్యలు, అపరమును నివేదించుటకు స్వేచ్ఛగా అభిప్రాయములకు వెలియుచు ఒక సంఘమును ప్రభుత్వమువారు నియమింపవలసిన దని ఈ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

మంబూ రాష్ట్రములోని కొన్ని భాగములలో విషయస్థితి ఏర్పడుటచేత ఈ గందర గోళములకు ఆణిచివేయుటకు స్వామిమైన పద్మతుల చేయుత నొసగుటయు, నేరస్థులను క్షాయించి చారణకు తీసికొనిరచుటయు, ప్రతి ముఠానియొక్కయు ధర్మము ఈనెల 14-వ తేదీన హిందూ జేత పృథుత్వమువారియొక్క తీర్మానములో "బహిరంగముగా తిరుగబడుట" అనుమాములకు ఉపయోగించి, తమ భీతానమాముల తెల్పి సైనికాధికారుల విచారణ చేయుట మున్నగు కఠినపద్ధతులకు ఆమోదించిరి ఇట్లు ప్రభుత్వము ప్రస్తుత పరిస్థితిని గమనించుటచేత హిందూజేతముగూడు, ఆగ్రేటులిటి నులోని యూరోపియనులలో భీతానమాము బయ్యుజేరును. ఈ జేతరజలలో ఆగ్రహములు, భీతానమాములు జనింపజేయును. ఇందుములమునజాతిప్రవృత్తములు బయ్యువెడలును అని ఈ సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ముద్రాన తీర్మానము.

రౌలటుశాసనమును ప్రభువు వలదని నుడిగినను కావించి నందువలన సృజింపబడిన ఉత్పాదకకర్మకు గాజీబుద్ధి, మంబూరా సంస్కరణములకు ఏమాత్రము తగ్గించినగాని, వాటి ప్రజేతల ఏమాత్రము ఆలసిందినగాని, ఇంకను హెచ్చునని ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయులై యున్నారు.

నాల్గవ తీర్మానము.

రౌలటుచట్టమును నిరాకరింపవలయు నని వార్తాభిప్రాయ సకి హిత మొసగుటకు మంబూరా గారిని ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఐదవ తీర్మానము

వైతిర్మానములకు సామప్రతినిధిగారికిని మద్రాసు గవర్నరుగారికిని, గాంధీగారికిని, వార్తాపత్రికలకు పంపుటకు ఈ తీర్మానముల సారాంశము. పృథుత్వ కార్యదర్శి గారికితంపుటకు ఈసభవారు అభ్యుత్సాహము అధికారమిచ్చుచున్నారు.

బోర్డర్లెప్పులు సైన్యముల గూర్పులు

కోవనుపేగు, ఏప్రిల్ 15:—రీవా సంజేతము—18 ఏండ్లు మొదల 38 ఏండ్లలోపు వయస్సు గల రీగా వాస్తవ్యులగు పురుషుల నందఱిని బోర్డర్లెప్పులు వైర్యములో జేర్చిరి. వారిలోననేక యువు సెంట్రలు యన్యోకంపి. రుహ్యకంప బడినవారిలో 800 మంది ప్రధాన పాతము జామీనులకు పంపబడిరి.

బీసెంటుగారి అభిప్రాయము.

హిందూజాతీయందలి ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి ఆమె యిట్లు చెప్పెను. — గాంధీగారి నూతనల వినివత్తును వాటి నపుడు సాత్వికనిరోధ మునది ఎట్టియార్థము లవలంబించుటనువిముఖతెలియువనకును తాను దాని నంగీకరింపజాల నని తీరవ్యక్తిరొచెను. రాజద్రోహవాద్యమును గూర్చి చర్చించిన బిల్లు శాంతివేయబడినది. ప్రస్తుతపు కాలము ఆకు గాలవనకు మార్పుబడినది. మార్పువలన మంచివారున కెట్టిఆపదయు గలుగనట్టిది మార్పు

అందఱు తెలిసికొనిరి. ఈ గండవగోళమునందలిట్లు, అనా
మృదావాద్య సత్యాగ్రహ సమర్థులందఱును, చిల్లాచంద్ర
కాంతి నెలకొల్పవలసివని జనులందరి ఆరంభమునుండియు
ప్రతిపాదించిరి. గాంధీ మహాశయుని వైచుల మంచి గండ
వగోళము చేయువలనని ప్రతిపాదించిరి. సత్యాగ్రహ నాయ
కులు కొందరికి దెబ్బలు గాయములవగిరిను. సత్యాగ్రహ
కాంతి నెలకొల్పటకు ప్రయత్నించుచుండుచుండల చా

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 19:—ఈ నెల 15-న తేదీన
నుమాన 2-15 గంటలకు లాహూరునుండి రావలసిందికిపోవు
12 వ్యాపీదళ రయియియిజేనులును 8 వక్రములును కాలా
వ్వేనును దాటినతరువాత పానుచేయబడినవి. త్రోవూనుగల
నెట్టుబడియున్నవి. రైళ్లను చాల: వర్షము కలగవేయనుట
అట్లు చేయబడినవి. ఒక ప్రయాణీనునకును రైలుగార్డునకు
మృత్యువు కొద్దిగా దెబ్బ: తగిలినవి.నాడే 11-15 గంటలకు
త్రోవూన నుంక తొలగింపబడెను.

లాహోరులో పాపులు తెలుపబడుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 16:—సమైక్య ఆంధ్రమున కేటికి ఏడు రోజులైనవి. కట్టణములోని పాపులు ఇంకను మానీవేయ బడియున్నవి. అసార్వతీ బహుళాని పాపులు మాత్రము నేటి ఉదయముననే తెలుప బడినవి. ఇటీవల కొన్ని దినములనుండి యెట్టి అల్లరులను జరుగలేదు. కట్టణము కాంతము గా నున్నది.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 17:—ఈ రోజు (గురువారము) మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు పాపులన్నియు తెలుపబడినదని నైనికాసముప్రకారము గవర్నమెంటువారు తీర్పునిచ్చిరి.

ఇక నైన తెలుపనియెడల బలవంతముగా పాపులు తెలుప బడును. అందుకు ఆస్తి జప్తు చేయబడును. మిగిలినవారు శిక్షింపబడుదురు.

పంజాబు గవర్నమెంటు ప్రకటన.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 18:—పంజాబు ప్రభుత్వమువారు మరియొక ప్రకటనను నిట్లు తెలియబరచిరి. ఫిరోజ్పూరు నుండి వచ్చుచుండిన రెయిలుబండి 12-వ తేదీని కానూరునద్ద 1000నుండిచే నిలువబడి దోచుకొనబడినది. ఇద్దఱు యూరోపియనులు చంపబడిరి. ప్రేమను గూర్చినవెనుక నాప్రజలు పోస్తా ఫీసును తగులబెట్టి పిచ్చుట పోలీసువారి నెరిపించి వారిలో నొకని చంపిరి. ఆతగురును గట్టిగ కొట్టిరి. ఆ దినముననే కాన్పూరు అమృత సరయి రైలులు మార్గమున నేక ప్రేమను తెదరింప బడినవి. ఖంకరను ప్రేమను దోచుకొనబడినది. బాన్సు రెయిలు ప్రేమను బొక్క సముగూడ ఎదిరింప బడిన గాని వారి కేమియు దక్కలేదు.

పిచ్చుట 18 వ తేదీని కొంతమంది తుపాకులతో బయలుదేరిరి. అమృతసరయి లాహోరులమధ్య నుండు రైలువేల చాలవరకు చెలుబడినది. 14 వ తేదీని గుజరత్వాలలో నల్లయులు జరిగెను. చర్చియొన; రైలువేల అస్త్రీయును కాల్చివేయబడినది. పోలీసువారు ప్రశంసనీయులుగ పని చేసిరి. అమెరికను మిషనరీ లండనుకు సయ్యాలోక్కుట కంపబడిరి.

యూరోపియనులు బ్రజ్జీరద్ద దల వాయుకొనిరి. ఆచట పోలీసువారితో గలసి వాడు గ్వసంరక్షణము చేసికొన గలిగిరి. 8 గంటలపుడు లాహోరునుండి యొక విమానమునద్ది బాంబులను పేసిరి. చాలమంది చనిపోయిరి. 15 - వ తేదీ ఉదయమున మరల తెదలిపోయెను. నైన్యములుగూడ పంపబడినవి. 20 గురు కట్టణకొనబడి లాహోరునకు తెలుపిరి. ఢిల్లీ, భాటిండామొదలగు ప్రదేశములందు రైలువేలవారలను సమైక్య కట్ట ప్రయత్నించిరి. సమైక్య కట్ట బడిన వెక్కు ప్రదేశములలో తెలిగొనితే తిగెను (చుంచి వేయ బడినవి. కాని అకాభోద్యోగులు వెంటనే వాని బాగు చేయించిరి. విమానములు బాంబులను పేసిరి. ఒక్క గుజరత్వాలలోనే అమృతసరయిందలి బంగారు దేవాలయముమీదన, లాహోరునందును విమానములు బాంబులను పేసిన వను మాట అబద్ధము.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 17:—ప్రజలమీద తుపాకులను కాల్చిన విషయమును గూర్చి యెట్లు తెలియుచున్నది: ఎవరో కొందరు ప్రజలమీద తుపాకులను కాల్చిరి. అది ప్రతిభ్యను లిచ్చినది. అంతట నుగ్గురు బాటసారులకు దెబ్బలు తగిలినవి. ఆదెబ్బలు సిపాయిలవలన కాల్యబడినదిగా నెంచుట కవకాశములేదు. యథార్థము విచారించినట్లయిన ఆసమయమునందు ఒక సిపాయియైన బయటలేనట్లు గన్పించుచున్నది.

పంజాబులో ననేకమంది మహమ్మదీయ నాయకులీ క్రింది ప్రకటనను నంపిరి. సాత్విక నిరోధమును సత్కారమును మనజేక పరిస్థితుల కెంతమాత్రమును తగి యుండ లేదు. ఇందువలన మితివాద నాయకులు చెప్పిన పట్ల కాంతియు, అల్లరులను వ్యాపించును. అప్పుడే కాంతియు నెదుర్చుకొని నెలకొల్ప బడుచున్నందులకు మేము సంతోషించుచున్నాము. ఇందువలన జనులందఱును యధాప్రకారముగ తమ తమ వ్యాపారములను జూచుకొనెదరు గాకయుని మేము కోరుచున్నాము. అందువలన జేశియు లండనును, అందు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయు లండనును ఈ యుద్ధముల విడనాడి అధికారుల ఆజ్ఞలను మన్నించి కొంత నెలకొల్పటకు విశేష ప్రయత్నముల నొనరించెదరు గాకయుని కోరుచున్నాము.

మహాత్మాగాంధీగారి నిర్బంధము.

ఆక్షేపకసభ.

మహాత్మాగాంధీగారిని ఢిల్లీ, పంజాబు రాష్ట్రములకు నెక్లనీయకుండ నిర్బంధించి నందులకు గాను, అధికారుల చర్యను నిరసింపుచు, నాగపురమునందలి రాజారాము మందిరమునందు కాంగ్రెసు సంఘమువారి యాజమాన్యమున నొకసభ జరిగినది. బి. సి. పండిటుగారు సభాధ్యక్షత్యము వహించిరి. అధికారులు తమ చర్యకు లిక్షణమే రద్దుచేసికొన గోరుచు తీర్మానములను సభవారు చేసిరి.

వృత్తాంతములు

లాయకు బార్నిగారు నిన్న పారిసునుండి వచ్చి రాజగారిని దర్శించిరి.

పాఠ్యగ్రామలో మరల మొక్కతొత్తరంత్రము నేర్పరుపబడినది. ఈరాగారు ప్రధానమంత్రిగా నుండురు.

నాంకిన్స్టీరు:—నాంకిన్ మెయిన్ స్టీరుకు ఈరోజు ఉదయము 266 గురు ప్రయాణికులను తీసికొనివచ్చినది.

డబ్బు, యెఫ్. స్పిత్తు, టి. పాంటరు, నగ్గదారు గార్లు చిరుతపులిచేత ప్రమాదకరమగు గాయములకు పొందినందుకు గాను ప్రెసిడెన్స్ ఆసుపత్రిలో చేర్చుకొనిరి.

నిష్ఠా గంజేశ్వరు:—1917 వ సంవత్సరములో నియమించబడిన ఇండియను కాటన్ కమిషను (ప్ర)త్తిసంఘము వారు చాల దీర్ఘమగు నివేదికను ప్రచురించిరి.

విదేశములలోనున్న అమెరికను నైనికులను మాతృదేశమునకు రప్పించుటకు ప్రత్యేకముగా కొన్ని నాకలు పంపబడినవి అమెరికను ప్రతినిధిసంఘమున ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది.

ఇంగ్లండునందు మాంసాహారపదార్థముల ఎగుమతి దిగుమతుల నాలొచించుటకు ప్రభుత్వమువారు రొక సంఘమును నియమించినారు. బ్రిడ్జియనుగా రిసంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నుండురు.

కలకత్తా మార్వాడీ సంఘమువారును వర్తక సంఘమువారును సత్కారగ్రహోద్యమమును ఖండించుచు నొక తీర్మానమును దొరతనమువారి కన్న విధులను సహాయ మొనరించుట కొక తీర్మానమును చేసిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రము లందలి 6 అడిమకల నెమన్ను జడ్జి తదవులలో రెండు ఆ రాష్ట్రములందు పనిచేసిన ప్రావిన్సియలు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగి ముల కీయబడుననియు, జీతము మొదట రూ. 800 లును నెలకు రూ. 40ల ప్రామాణము వొప్పున రూ. 1000 ల వరకు పెంచువలయు ననియు గవర్నరు జనరలుగారు తెలియబరచిరి.

పారిశ్రామిక ప్రదర్శనము:—తాతా సన్యువారి ఆఫీసు వద్ద నేటిసాయంకాలము గొప్పరత్నముల కొంతమంది ఒకసభ చేసిరి. 45 వోల్ట్ తాతాగారు అధ్యక్షతన వహించిరి. రాబోవు సంవత్సరమునందు బొంబాయిలో నొక ప్రదర్శనమును జరిపించుటను గూర్చి వారాసభను చేసిరి. కొంతసేపు తర్కించిన పిమ్మట కొంతమంది సభ్యులు గణుకమిట్టిగా నేర్పడి వానియొక్క సంగతిసందర్భముల నాలొచించుటకు తీర్మానింపబడినది.

కలకత్తా ఏప్రిల్ 11:—అలిపూరువద్దను బ్రిటాగారి బంగారావద్ద మొకబందిపోటు జరిగినది. బ్రిటాదొరసానిగారు రాత్రినేక దీపమునకు చిన్న దెబ్బతగిలినటువంటి సందడి విని నట్లును అంతట ఆమె ఒకమనిషి వెదకటకు ఎత్తుకొని పారి పోవుచున్నట్లును కనబడుచున్నది. అంతట నాకరులు వారి వెంట తగులుకొని పరుగెత్తికొని లాభము లేకపోయినది. ప్రయత్నము వ్యర్థమైనది. ఇల్లంతయు నూదికల పరిశీలించ ప్రక్కనెడుగా నుంచబడిన బల్లపగులకొట్టబడినట్లు కనపించినది. 500 రూపాయలు విలువగల వెండికాపులు ఎత్తుకొని పోబడినవి.

మణిపూరు కుట్రకేసు.

మణిపూరు కుట్రకేసు మరల విచారించ బడెను. సోమ శేఖరు నరకు త్తమియట కంగీకరించిన వెనుక చాల రహస్యములను తెలిపెను. తానా రహస్యసంఘ సభ్యులలో నొకడు. సంఘమునకు నాలుగు కాఖలున్నవి. వాఙ్మయ కాఖవారు విప్లవకరములను రాజద్రోహ కరములు నగు పత్రికలు పుస్తకములు మొదలగువానిని ప్రచురించెదరుచారుల కాఖవారు గవర్నమెంటు వ్యవహారముల నన్నిటిని, అనగా వారికెంత నైనిక బలమున్నదో, ఏకొటలెట్లు కట్టబడినవో కనుగొందుచుయు బుదిపోటు దొంగతనములు మొదలగును నాటినిగూర్చి తగిన ఉజ్జాయింపులను చేయుచుండురు. సాక్షితో నేయోక్తార్యములందు పనిచేసినదియు, తాను వినినదియు, వాటిలో నేయోక్తదారులు పనిచేసినదియు తెలియజేసెను.

అమృతసరయి పత్రిక ధరానత్తు.

ఏప్రిల్ 17 వ తేదీని మృణాలికాంత్ ఘోషగారు తమకు అమృతసరయి పత్రికా మద్యవస్థాపకునిగ ననుమతింప గోరుచు చిపుప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి కొక దరఖాస్తు నంపుకొనిరి. పత్రికాకాపనము ననుసరించి రెండేండ్ల క్రిందట కట్టబడిన రూ. 5000 ల ధరానత్తు గవర్నమెంటు వారు వశ్యముచేసికొనినట్లు 16 వ తేదీని నోటిసు అయి వెయబడినది. ప్రాత్యధికారు క్రింద రూపాయలు 10,000 లను 25 - వ తేదీలోగా చెల్లించవలయు నని మేజిస్ట్రేటు గారు నిర్ణయించిరి.

R. R. H. School Day, Nuzvid.

శ్రీరాజా రంగయ్యప్పారావు బహదరు జమీందారు పూర్వవిద్యార్థి సంఘపు జయంత్యుత్సవము. (1584)

శ్రీరాజా రంగయ్యప్పారావు బహదరువారి మౌనూలు పూర్వవిద్యార్థులు 26, 27 ఏప్రిల్ 1919 తేదీలను జరుగు మౌనూలు జయంత్యుత్సవమునకు విచ్చేయప్రార్థితులు పూర్వవిద్యార్థి సంఘసభ్యులకు కనీసము చందా 0-8-0. భోజనముకు చందా రు 0-8-0 ముందు నెక్కిరికవలసినది.

దిఆంధ్ర యిండినీయరింగుకంపెనీ.

యిండినీయరు, ఐరన్ ఫౌండరు. ఆగ్నావృత్తం, కాకినాడ. (1585) మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థముగానున్న కాకినాడలో ఈకంపెనీని ఆంధ్రదేశమునాగనిమిత్తము స్థాపించి నారము యీ మాపువ్యయమును దేశాభివృద్ధికి సహాయముచేయ ప్రార్థితులు. మేము అన్నివిధములగు యంత్రసానులను, ఇంజనలు, ధ్యాపుపరలను, పోత నామానులను విక్రయించుము. డి. యల్. నరసింహారావు. యిండినీయరు.

ఒరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

బీమాకంపెనీ లిమిటెడ్ సం 1874 స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్లు, బొంబాయి.

నిలవసాము 7,70,00,000 రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్లు

రూపాయలు.

ఈ ఒరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను. ఎంపావమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలీసిదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు సమృద్ధి మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక పాలీసిదారునికి అకాల మరణ మగునని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యముగు మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.

Apply to:— F. E. Vaid, Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

President Wilson's Statement.**Most Complicated Questions Settled.**

LONDON, April 15.
PARIS.—President Wilson in a statement to the "Temps" said he has high hopes that the most complicated questions were now settled and he hoped that a satisfactory solution would be reached fairly soon.

Nearing Peace.

A communique from Paris, dated 14th April says.—On behalf of the Council of Four President Wilson states tonight that the questions affecting the peace settlement with Germany were so near a complete solution that it had been decided to invite the German plenipotentiaries to meet Allied representatives at Versailles on 25th April. It is expected that rapid progress will now be made with the other questions connected with the general Peace settlement and that a speedy agreement will be reached on questions affecting Italy especially the Adriatic question which will be given precedence.

Complete Agreement Reached.

LONDON, April 14.
PARIS.—A Havas Agency states.—Replying to a deputation of deputies asking for assurances that peace conference would provide full reparation and security. Mr. Clemenceau said that recent difficulties had been smoothed out and complete accord had been reached on questions of reparation and share Basin while almost complete accord had been reached on the question of Franco-German Frontier.

Flight Postponed.

LONDON, April 15.
ST. JOHN.—Owing to the unfavourable weather conditions, Mr. Hawkers flight has been postponed possibly for a couple of days.

Bolshevists Mobilise.**All Males in Riga between 18 and 38.**

LONDON, April 15.
COPENHAGEN.—A message from Libau states that Bolshevists have mobilised all males in Riga between ages of 18 and 38 and have sent many to Central Russia including three hundred prominent citizens as hostages.

Financial Relations with Bolshevists. Tendency of Sweden.

LONDON, April 14.
PARIS.—A Havas Agency states. That French papers draw attention to the tendency of Scandinavian countries, notably Sweden, to open financial relations with Bolshevists. This tendency is favoured by certain American circles. French Government however cannot admit the validity of such negotiations.

Military Dictatorship at Munich.

LONDON, April 14.
COPENHAGEN.—A telegram from Nuremberg states that the garrison at Munich has established a Military Dictatorship and the head of the Soviet Government have been arrested.

An Assault Expected at Dresden.

LONDON, April 13.
BERLIN.—An assault on the citadel at Dresden is momentarily expected. Fighting is proceeding in the streets. The troops have garrisoned the famous Court Church and are defending the vital bridgehead.

Heavy Fighting in the Streets of Munich.

LONDON, April 15.
BERLIN, April 14th.—Latest reports state that communists at Munich are not yet mastered. Heavy fighting is raging in the streets, between Government troops and red guards. The latter with trench mortars recaptured Railway Station, Post Office, and several other public buildings.

Reported Murders of Prominent Men

LONDON, April 13.
BERLIN.—It is reported that Communist rulers in Budapest have caused Archduke Joseph, Ex-premier Wekerle and ex-minister of Commerce Sztreny to be murdered in prison.

Repatriation of Troops.

LONDON, April 18.
In the House of Commons replying to Hurd President Wilson stated that admiralty had agreed to place certain number of warships at the disposal of authorities for repatriation of troops. The Admiralty and the Ministry of Shipping were discussing the difficult question of manning these ships.

Madrid New Ministry.

LONDON, April 15.
MADRID.—A New Ministry has been formed under the premiership of Maura. The Foreign Minister Gonzalez Hontoria is the nominee of Romanones.

Lloyd George Interview with the King.

LONDON, April 15.
Lloyd George yesterday arrived in London he will be received in audience by the King to-day.

German Delegation Invited to Versailles.

LONDON, April 15.
President Wilson announces that German delegation has been invited to Versailles on April 25th.

League of Nations Covenant.**A Summary**

LONDON, April 13.
Exhaustive summary of the League of Nations Covenant which has been published provides for the inclusion of all Belligerent States named in document annexed to the covenant, all neutral states so named and in future any Self Governing Country whose admission is approved by two-thirds of states already members of the League. The League will act through an assembly comprising not more than three representative of each of the members states, each state however having only one vote and the council comprising for present one representative of each of the five Great Powers, and each of the four other powers as selected from time to time by the assembly, number of Powers of each class represented on the Council may be increased. Other Powers shall have right to sit as members of the Council during the discussion of matters in which they are especially interested in the Council as in the Assembly. Each state shall have only one vote. Both bodies can deal with any matter of international interest or that threatens the Peace of the world. Decisions of both must be unanimous, except in certain specified cases. The Secretariat and all other bodies under the League may include women equally with men. Members agree to reduce armaments, plans for such reduction being suggested by the Council but only adopted with consent of states themselves who cannot thereafter increase them without concurrence of the Council. Measures are specified for dealing with states breaking the covenant. The Council will recommend what amount of force if any should be supplied by several Governments concerned but the approval of latter is necessary. States which are not members of the League will be invited to accept the obligations of the league for the purpose of particular disputes and if they fail to comply, they may be coerced. The Covenant does not affect validity of international engagements, such as, treaties of arbitration, of regional understandings like Monroe doctrine for securing maintenance of peace. Former German Colonies will be administered in the interests of civilisation by states, selected for the purpose as mandatories of the League, which will exercise general supervision. A number of states accept certain responsibilities with the regard to labour conditions, treatment of natives, White slave traffic, opium traffic and arms traffic with uncivilised or semi-civilised countries.

Massacre of Armenians.

LONDON, April 13.
CAIRO, April 11th.—Many Armenians were massacred in rioting on Wednesday and Thursday. The number is not yet established but ambulances took fifteen bodies from houses in Abdin square alone yesterday. There are probably numerous victims in Mohamed Ali quarter, which is inhabited by small shop-keepers. What was noteworthy was systematic inquiry regarding the houses in which Armenians were living as happened in previous Constantinople massacres. Many terror stricken Armenians took refuge in European suburb of Heliopolis, whereupon local Police men and Watchmen abandoned their posts, apparently shirking responsibility. The Military in Cairo till yesterday had collected 2,500 Armenians and lodged them in various buildings under military protection.

General Strike in Limerick.

LONDON, April 15.
A general strike has broken out in Limerick, as a protest against city being proclaimed a military area. Business is paralysed and food situation is arousing anxiety. There has been no disorder. Similar situation prevails in Cork.

Germany not to be Allowed to Discuss Military Stipulations.

LONDON, April 15.
PARIS.—It is expected in French circles that Germany at Versailles will not be allowed to discuss territorial and military stipulations, which they have to accept integrally. But they will perhaps be permitted to discuss financial and economic terms.

Meat Supplies in United Kingdom.

LONDON, April 16.
A Press bureau announces that board of Trade has appointed a committee with Mr. Bridgeman as chairman, and including Mr. Rew and Mr. Robinson, Mr. Queensland the Agent-General, to consider means of securing sufficient meat supplies in United Kingdom at reasonable prices with special regard to the development of meat production in United Kingdom and overseas Dominions, and to protection of British markets and of producing countries within the empire from the domination by Foreign Organisations.

Overseas Settlement Committee.

LONDON, April 16.
A Press Bureau announces that with a view to emphasising distinction between settlement overseas within the Empire and emigration to foreign countries, the Government emigration committee which was appointed in January will henceforth be designated Overseas Settlement Committee.

Siberia free from Bolshevism.

LONDON, April 15.
HELSINGFORS.—The entire west of Siberia is now reported to be free of Bolshevism. The Koltchak Government is being stabilised.

Several Women Arrested.

LONDON, April 15.
COPENHAGEN.—A message from Berlin states that several women have been arrested in Dresden as being ringleaders in throwing Neuring into the Elbe.

"Amrita Bazar Printing Press.**Rs. Ten Thousand Security Demanded.**

CALCUTTA, April 17.
(Delayed in Transmission.)
To day before the Chief Presidency Magistrate an application was made on behalf of Mrinal Kanti Ghose praying that he be declared keeper of "Amrita Bazar Printing Press." Notice was served yesterday as telegraphed on the keeper of the Press forfeiting to the Government five thousand rupees that had been deposited two years ago as security under the Press Act. The Magistrate fixed rupees ten thousand for fresh security to be deposited by the twenty fifth instant.

Daring Burglary.

CALCUTTA, April 11.
A daring burglary has been committed at a bungalow at Alipore tenanted by M. Bibra. It appears that Mrs. Bibra whose husband was away heard a noise in the night switched on the light and saw a man escaping with a large bundle. The servants gave chase without success. Examination showed that the side board had been rifled, and silverware valued Rs. 500 removed.

Mauled By a Leopard.

W. F. Smith, Tea Planter, Nagradatu Duars, had been admitted in the Presidency Hospital badly mauled by a leopard.

Marwari Meeting.**Resolutions on Present Situation.**

CALCUTTA, April 11.
At a joint meeting of the Marwari Association and Marwari Chamber of Commerce the following resolutions were passed:—That the Marwari Association and Marwari Chamber of Commerce desire to give expression to their deep sense of pain and sorrow at the disturbances which took place in Calcutta on April 11th and 12th, that the Association and Chamber were never in favour of cessation of business and wholly disapprove of the action of those who forced the traders to close their shops, compelled innocent men to alight from carriages and tramcars, prevented people from pursuing their avocations and committed violence against law in any way. That the Association and the Chamber take this opportunity of affirming their loyalty to the Government and their abhorrence of subversion of law and order and while expressing their strong disapproval of agitations political or otherwise calculated to bring about lawlessness and disorder pledge themselves to do their utmost to support Government in maintaining public tranquility. That His Excellency the Governor having remarked apparently on reports received by him that the action of considerable section of Marwari community was such as to cast little credit upon themselves or upon their community, and that action of certain section was largely responsible for the unfortunate disturbances the association and Chamber desire to assure His Excellency that the Marwari community had absolutely no concern either with the demonstrations or the disturbances that followed, that the Marwari community had to close their shops for fear of possible outbreak of lawlessness and looting of their properties, that information supplied to His Excellency is obviously due to other classes of up country people having been taken for Marwaris as is often done by the members of many other communities and that if there were Marwaris at all in evidence they formed but a microscopic minority, and that also composed mostly of ignorant men and others belonging to the labouring classes. That with a view to place real facts regarding the position of the Marwari community in relation to the occurrences of the 11th and 12th April before His Excellency a representation on the subject be submitted to His Excellency through his Private Secretary.

That the Association and the Chamber have read with great resentment the vile abuse and gross misrepresentation which certain Anglo-Indian Daily papers specially the "Statesman" newspaper have published against the Marwari community and that having regard to the fact that such abuse and misrepresentation are fraught with mischievous consequences strong and emphatic protest of the Association and the Chamber against such writings of Anglo-Indian papers be conveyed to His Excellency the Governor and his attention be drawn to this matter in the representation to be submitted in pursuance of the foregoing resolution. That a copy of the above resolutions be forwarded along with representation to the Private Secretary to His Excellency the Governor for favour of submission to him and that copies be also sent to the press.

Calcutta Shooting Tragedy. Further Enquiry.

CALCUTTA, April 17.
In connection with the shooting accident, further enquiry shows that so far there is absolutely no evidence to show who had fired, but it is conjectured that some one had fired at a crowd and that pellets had ricochited off the bridge and struck three pedestrians. There is nothing to show that the shot was fired by a soldier. In fact, it appears to be an established fact, that no soldier was out at the time.

Shipping Facilities.

LONDON, April 15.
In the House of Commons, Mr. Clough drew attention to the fact that very large number of men were urgently needed in all parts of the world to fill up posts which they gave up temporarily in order to come Home and fight and were unable to return owing to the failure of the authorities to provide promised shipping. Mr. Steel Maitland replied that he was well aware of importance and urgency of the matter and the Overseas Trade Department in co-operation with the Ministry of Shipping and the War Office was making every effort to secure passages for these men as speedily as possible.

Gandhi's Extermination Protest from Nagpur.

NAGPUR, April 17.

(Delayed in transmission).

At a public meeting held this evening in Rajaram Theatre under the auspices of the Provincial Congress Committee, for the purpose of electing delegates for the C. P. and Berar Provincial Conference, to be held at Kharwa from the 10th instant, Mr. B. C. Pandit presiding, a resolution emphatically protesting against the action of the Government in extending Mr. Gandhi from Delhi and the Punjab and that the order of extending him was responsible for the incidents that occurred last week, and urging upon the Government to withdraw the order as soon as possible, was proposed and carried unanimously.

Sir J. C. Bose's New Discovery.

Facts and Perception.

CALCUTTA, April 17.

A new discovery of great scientific interest has just been made by Sir J. C. Bose in his Research Institute which proves that plants in general perceive and respond to long either waves used in wireless signalling. In the vast range of electrical spectrum plants are extremely sensitive to ultra violet rays wave, the length of which is shorter than a hundred thousandth part of an inch, going to the opposite end of the spectrum, in the region of invisible heat rays, the whole wave length is about one thousandth part of an inch. Professor Bose has shown that plants also perceive and respond to them. The heat raised is also perceived by us as the sensation of warmth, but we have no sense organ to perceive the wireless message where the electric waves employed vary from many yards to miles in length. Sir J. C. Bose's recent discoveries prove that the range of perception in plants is far more extended than in human beings. His newly invented balance-dermograph gives striking records of the response of various seedlings to these long waves. Two additional methods of mechanical and electrical response give independent corroboration of his results. The sign of response is found to be either positive or negative according to intensity of impulse received.

Marked Improvement.

Citizens Appointed as Special Constables.

DELHI, April 11.

The city is showing signs of marked improvement. Authorities have appointed certain citizens as special constables and they will be out on duty very soon. Shops in Sunder Bazar and Sulzli Bazar have opened but all with the exception of two or three small shops in the heart of the town remain unopened. No rowdism has been reported from anywhere.

Situation in Delhi.

Troops Entering the City.

SIMLA, April 17.

A News from Delhi states that, after a number of shops had opened, an unruly mob endeavored to force the shopkeepers to close. This led to a collision with the Police. One policeman was severely injured, and the police fired on the mob. The troops are now entering the city.

Services of British Soldier's.

BOMBAY, April 18.

A Press Communique says:—All British Soldiers in the Camps at Deolali where they were awaiting embarkation to England including those demobilized from Mesopotamia amounting to 4807 have volunteered unconditionally to remain in India for so long as their services may be required.

Normal Conditions Resumed.

Latest reports from Ahmedabad show that the city has practically assumed a normal aspect. Mills with a few exceptions are all working through. Owing to the exodus which followed the disturbances full complements of men have not been attending. Mr. Gandhi and sister Anasuya Bai are trying to restore peace and confidence among Mill hands. Telegraph communication between Ahmedabad and other places is not yet completely restored. Express and only state messages are being accepted.

Train Derailment.

No loss of Life.

(Delayed in transmission)

BOMBAY, April 18.

At about 2-15 hours on 15-4-19, the engine and three vehicles of 19 up passenger express Lahore to Rawalpindi, derailed just after leaving Kala station. One passenger and the train guard were slightly injured. The block was removed at 11-15 on hours the same date.

Industrial Exhibition in Bombay.

Bombay Merchant's Meeting.

BOMBAY, April 17.

A meeting of some leading merchants and industrialists was held this evening at the Office of Messrs. Tata and Sons. Sir Dorab Tata presiding. The meeting considered the advisability of holding an exhibition on big scale in Bombay next year. After some discussion, a sub-committee was formed who will report on the question in all its bearings and submit the same to the general committee at an early date.

Bolshevist Conspiracy in Rumania.

LONDON, April 15.

BERNE, April 14th:—The Rumanian Press Bureau announces that Rumanian authorities have discovered a far-reaching Bolshevist conspiracy headquarters of which are at Clausenburg. Several relatives of Bela Kun are said to be implicated.

Train Looted.

Punjab Government's Communique

(Delayed in Transmission.)

LAHORE, April 16.

In a further Punjab Government communique it is stated that a train from Ferozepore was held up on the 12th instant at Kasur and looted by the mob 1000 strong. Two Europeans, Honorary Lieutenants Selby of the Ordinance and Sergeant Mystyn Ora were killed. After wrecking the station the crowd burnt the Post Office and attacked the police driving them off killing one and wounding six. Several stations on Kasur Amritsar line were attacked the same day. Khemkaran station was looted and the treasury at Tarn station was attacked unsuccessfully. A moveable column then started out with a gun on the 13th. Railway was damaged between Amritsar and Lahore and communications were interrupted. On the 14th disturbance occurred in Cujerwala. The Church was burnt and also some railway property. The police behaved admirably. The American Missionaries were all sent to Sialkot and the European population took refuge in the treasury where with the assistance of the police they successfully defended themselves against the mob. An aeroplane from Lahore arrived at about 3 and dropped bombs causing a number of casualties. It went out again on the morning of the 15th. Troops also went and about 20 men were arrested and brought to Lahore. A Railway strike was attempted at Delhi, Bharinda and elsewhere, but this was ended and not spread. In the majority of the places where it started the telegraph wires were cut but the officers of the departments successfully restored the lines. The only place where the aeroplanes used bombs was Gujranwala and the malicious rumor that Golden Temple Amritsar and Lahore have been bombed is without foundation.

Lahore Manifesto.

Against Satyagraha.

LAHORE, April 18.

The following manifesto over the signatures of Messrs. Mian Muhammad Shafi, Nawab Fatch Ali Khan, Qazilbek Khan, Zulfiqar Ali Khan and several other Mahomedans of the Punjab has been issued:—Passive Resistance and Satyagraha are absolutely unaited to the circumstances of our country. They are as foreseen by statesmen of moderate opinion and it has been demonstrated by deplorable disturbances which have taken place calculated to lead to active resistance and resort to strong measures in order to maintain law and order. We are glad to see law and order is already being restored, and earnestly hope that this improvement will be accelerated so as to enable the people in general to resume their daily occupations. While therefore repudiating passive Resistance and Satyagraha we earnestly appeal to our country men generally and Muslim Community particularly to abandon those movements to obey authority and to take effective steps to bring about restoration of law and order.

Mainpuri Conspiracy Case.

ALLAHABAD, April 17.

In the Mainpuri conspiracy case, Somdeo who was given conditional pardon deposed to his being a member of the secret society. Witness said there were four branches of the society. The literary branch was to publish seditious and revolutionary literature, the spying branch of the society, witness said, was to find out all it could about the Government's affairs, about the strength of military forces and about forts and also to do the reconnoitring work for decoities and find out what armed resistance they might expect. Witness recounted briefly the crimes in which he had taken part, of which he heard and the conspirators who had taken part in them.

An Important Point for Decision.

ALLAHABAD, April 18.

At the Allahabad High Court the Hon'ble, Dr. Tej Bahadur Sapru raised a point during the second appeal before Sir George Knox questioning the jurisdiction of the High Court on the ground that the number of barrister Judges was not one third, that the number was not seven and the vacancy caused by the retirement of Sir Henry Richards had not been filled up within 24 hours of his retirement and that consequently, Dr. Sapru contended, there was no properly constituted High Court in existence on Wednesday and Thursday.

Sir George Knox:—Is it your contention that it is necessary that the vacancy caused by the retirement of Sir Henry Richards should be filled up within 24 hours?

Dr. Sapru:—I say it is absolutely necessary that the moment Sir Henry Richards went away this ceased to be a High Court. My whole point is that there should be no interregnum.

His Lordship passed the following order:—A preliminary objection has been raised to the hearing of this second appeal to the effect that this court as at present constituted is not competent to hear this or any other case for reasons which will be found in the judgment in this appeal. This preliminary objection is overruled and the Court will proceed to hear this appeal.

International Exhibition.

BOMBAY April 17.

(Delayed in transmission)

A movement has been started for holding an international industrial exhibition on a grand scale in Bombay next year. A meeting of the citizens of Bombay interested in the project will be held shortly and the promoters of the idea expect co-operation from industrialist all over India and Burma.

Council of Four.

LONDON, April 15.

PARIS:—It is expected that the Council of Four will reach an agreement, whereby Britain and America will immediately come to assistance of France, should Germans ever advance west of the line, 50 Kilometres East of the Rhine.

Additional Sessions Judgeships.

Two Posts open to Provincial Service.

SIMLA, April 18.

The following resolution has been published:—The Governor General-in-Council with the sanction of the Secretary of State in Council is pleased to declare that of the six posts of Additional Sessions Judges having the powers of a Subordinate Judge in the United Provinces created in 1912, two shall be added to the list of appointments open to the members of the provincial civil service of those provinces and that members of that service when holding such posts shall draw a salary of Rs. 800 a month each, rising by annual increments of Rs. 40 to Rs. 1,000 a month.

Enemy Trading Act.

Applied to Basel Mission

The following is published in the current issue of the "Gazette of India", Commerce and Industry Department: Operations of the Enemy Trading Act is extended to property moveable and immoveable of the Basel Mission, Madras, Bombay and Coorg.

Sedition Meeting Act in Delhi.

SIMLA, April 17.

(Delayed in transmission).

Prevention of seditious meetings act is applied to the Province of Delhi.

Issue of Bearer Bonds.

Press Communique.

Public debt offices Calcutta Bombay and Madras are now in a position to issue bearer bonds in exchange for promissory notes or stock certificates of (A) any 3½ per cent loan (B) 4 per cent terminable loan of 1915-16 (C) 4 per cent conversion loan of 1916-17. Holders of any of the 3½ per cent loans who desire the exchange promissory notes and stock certificates into bearer bonds will receive bonds in the loan 1854-55. No bearer bonds will be issued in respect of any other 3½ per cent loan. No bearer bonds will be issued in respect of the 3 per cent loan of 1896-97. Holders of promissory notes and stock certificates of this loan who desire to convert these holdings into bearer bonds will be required to exchange into the 3½ per cent loan of 1854-55 on the terms promulgated in the Finance Department notification No. 6201 dated the 3rd November 1918. Bearer bonds will be issued in denominations of Rs. 100, Rs. 500, Rs. 1,000, Rs. 5,000 and Rs. 25,000. Holders of loans mentioned in Para 1 above who desire to exchange their securities into bearer bonds should apply direct or through the treasury at which interest has been payable to the Public Debt Office concerned. The securities to be exchanged should be tendered duly endorsed for the purpose of conversion and should be accompanied by an application, forms of which can be obtained at the Public Debt Offices and at all treasuries.

The Public Debt Offices will charge the usual fee in connection with the conversion. The fee is payable at the time of application for conversion. The issue of bearer bonds of the 4 per cent terminable and conversion loans will begin from the 15th May and the 3½ per cent loans of 1854-55 from the 15th June. The promissory notes and stock certificates of the loans which it is desired to exchange into bearer bonds should reach the Public Debt Office concerned on or after these dates.

Use of Blank Cartridges.

Is Contrary to Military Rules.

SIMLA, April 18.

A Communique says:—The Government of India have noticed a statement in a Calcutta newspaper to the effect that on the occasion of the riots and similar disturbances the police and the military are required by rule to fire blank cartridges in the first instance with a view to intimidating the crowd. There is no truth in this statement. On the contrary there is an explicit rule of many years standing prohibiting the use of blank ammunition on such occasions as this has been found by experience to be in reality not a humane course and to lead ultimately to greater loss of life than would otherwise have been caused.

Conversion of Hardyal.

To the Principle of Imperial Unity.

SIMLA, April 18.

Hardyal, the well-known agitator, who for some time took up his abode in America telegraphing in February last from Sweden to the Editor of "India", London, acknowledged the recently quoted letters which had been widely published in this country as well as in the paper "India" as his authentic personal communications and avowed his conversion to the principle of Imperial Unity with progressive self-government for all civilized nations of the Empire.

Military Passed through City.

Several arrests Made.

SIMLA, April 18.

Latest news from Delhi states that after the fracas last evening with the police, the Cavalry and Infantry passed through the city and the police made several arrests. There was no further disturbance, the military dispersing the crowd without firing. All the shops opened again closed.

Shops Opened in Chandni Chowk.

DELHI, April 17.

(Delayed in transmission).

All the shops in the Chandni Chowk have opened this morning.

విక్రయ నోటీసు.

చెన్నై పురపాలక సంఘం

అర్జిసరీ బడిజనలు నిమిల జూరినట్టిను

జి. ఎస్. నెం 264 ఆఫ్ 1914.

వాడు:—కె. రాధాకృష్ణయ్య. (1872)

ప్రతివాడు:—పి. విశ్వనాథయ్య మొదలైనవారు.

1916 సం॥ ఆగస్టు 17 వ తేదీన యీ నూటపై గా

వింపబడిన దీక్షి మూలమునకు మరియు 1918 సం॥ ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీన విక్రయించుటకు గానింపబడిన యీ తరువునకు నకు కృష్ణాజిల్లా జడ్జియ్య పేటకుందలి యీక్రింది పెనుకొండ బాపగ వింపబడిన కాటకు జిన్నింగు ఫ్యాక్టరీ 1917 సం॥ ఆగస్టు 1 వ తేదీన కొత్తరూ యీ తరువుచే నియమింపబడిన రిసీవర్లకు పాక్షి స్వామి అయ్యయ్య, నారా యణస్వామి అయ్యయ్య చే బహిరంగముగా వేలము చేయవలసిన దని ఉత్తరువు చేయబడినది.

ఈ క్రింద సంతకముచేసిన మేము ఇందుమూలముగా తెలియజేసి ప్రకటించుచున్నాము, ఆ ఆర్జిసరీలకులకు కృష్ణా జిల్లా జేజువాడయందలి బకింగుహము కాలవయొద్ద నున్న పేరూరి విశ్వనాథయ్య సోదరుల కొట్టుయొద్ద 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ 26 వ తేదీన కనివారం సాయంత్రం 4 గంటలకు యీ ప్రకటనలో పంచిపెట్టబడిన విక్రయ ప్రకటనయందలి వరకుల ననుగురించి బహిరంగముగా వేలము చేయవలసిన దని ఉత్తరువు చేయబడినది.

ఆ విక్రయప్రకటనలు చెన్నై పుర జార్జిటవును ఆర్జిసరీ యనుపేర్ల యందలి 118 నెంబరు గృహము నున్న రిసీవర్ల కార్యాలయమునకు ఉత్తరముగా దొరకగలవు.

మొదలైన

1. కృష్ణాజిల్లా జడ్జియ్య పేటయందలి కాటకుజిన్నింగు ఫ్యాక్టరీ, పనిముట్లు, పరికరములు, వైకట్టడములతో సహా వైకట్టడము 8 ఎకరముల 15 సెంటు గలది.

అది 1905 సం॥ డిసెంబరు 6-వ తేదీన పి. నూర్య నారాయణగారిపేర కొనబడినది. కృష్ణాజిల్లా రిజిస్ట్రేషన్ యందును జడ్జియ్య పేట నుండి రిజిస్ట్రేషన్ యందును యీని యను బిల్లింగుపై 1274 మొదలు 1282 నెంబరు వరకును, ఎస్. 125-1 నెంబరులను గలవు ఉత్తరమున పొంబోవ పులమునకున్న సర్ వనామ్యుడుపేటకు పావుకొద్దును, చక్షిణమున ప్రాకారము, పశ్చిమమున గోనగుట్ట సీతావతి గారి కోటలును సరిహద్దులు గాగలవు.

మదరాసు పొన్ను స్వామి అయ్యర్, 15-3-1919. నారాయణస్వామి అయ్యర్, రిసీవర్.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Insur ument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Bataia (India).

Actina Way.

యంత్రితనామముచే తయారుచేయబడిన

కాంతిగల సిరామూత్రలు.

మా సిరామూత్రలు ఇప్పుడు ఒక అందమైన వెట్టెలో పాక్ చేసి పంపబడుచున్నవి.

ముఖ్యమైన వార్తాపత్రికలచే గొప్పగా కొనియాడబడుచున్నవి. ఒక్కొక్క మూత్రమును ఒక బొమ్మ కాంతిగల సిరా యగును. దైనిక్ బ్లాష్ మూత్రము (1 గ్రాము) 144 మూత్రములకు, 1-4-0 కమ్యూన్ షిషల్ బ్లాష్ మూత్రము 1 గ్రాము మూత్రము 1-6-0 ట్రైట్ బ్లాష్ మూత్రము 1 గ్రాము మూత్రము 0-15-0 ఎక్స్ 1 గ్రాము మూత్రము 1-6-0 అకుపచ్చసిరా 1 గ్రాము మూత్రము 1-4-0

కె. ఎఫ్. వి. అయ్యర్స్ అందు కో,

18/286 అప్పాబిల్లింగు, చై నాబజాక, మదరాసు.

U. C. CHAKRAVARTY,

24, Tarak Chatterji Lane, Calcutta

నోటీసు.

(1578)

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానము లలో 1919 సం॥ జనవరి - ఫిబ్రవరి - మార్చి నెలలలో రాబడిన బంగారు వగయిరా వస్తువులు యీదిగువ కనువరచినవాటిని 1919-వ సం॥ ప్రెల్ నెల తే 25 దిలు శుక్రవారం వగలు 12 గంటల మొదలుకొని తిరుపతిలో దేవస్థానం ప్రెజరీ ఆఫీసువద్ద ఆదినమున్న తర్వాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదే వేళకు ప్రారంభించి యేలం చేయబడును. యేలములో సవాలు చేయ కోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరీలో ముందుగా (రూ 100) నూరు రూపాయలు ధరావత్తు కట్టి యేలములో సవాలు చేయుటకు అర్హులగు పొంద వలసినది.

యేలం యీదిగువ చేవాలు చేసినవారివల్ల మంజూరు అయినతేది లగాయతు 30 దినములలో వల యేలం మొత్తం చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకో వలయును.

గుమారు మొత్తం

	గుమారు	మొత్తం
1 బంగారుదాసా ఒకటికి కులములు 30 కంటున	1280	
2 బంగారు నాణ్యములు లాటుగా రకములు	10	
3 పెండి దాసాకు 1000 కులాలకుంతున	8760	
4 పెండి నాణ్యములు లాటుగా రకములు	5	
5 హరికావ్యములు	21400	
6 కేంద్రాపాయలు	2920	
7 కేంద్రాపాయల ఒక లాటుగా	885	
8 కేంద్రము ఒక లాటుగా కేంద్ర	1090	
9 రాగి కర్రాపాయల ఒక లాటుగా కేంద్ర	285	
10 వస్త్రములు వస్త్రాలు	...	
11 కర్పూరం వస్త్రా చిల్లరజిన్నీ సామానులు	...	

తిరుమలతిరుపతి కర్రా (sd) శ్రీమహాంత్ర ప్రయా దేవస్థానముల ఆఫీసు గదాసు జీ విచారణకర్త తిరుపతి 9-4-19

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనివస్తువు. మలేరియా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరమునకు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

వకీలు (అటార్నీ-ఆల్-లా) హెంరీ వాంట్ హెంరీ గారు వ్రాసిరి:— మియొక్క జ్వరహరి జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు అమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోష పూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సాల్ ఫెట్లో నుండు నా గ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెన్రీ వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే వీరందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వల అ. 3, రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మితు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

జ్వరహరి

హెన్రీ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,

15, Armenian Street, MADRAS.

శ్రీ మధ్యగవద్ గీతారహస్యము

547

అను

1437

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీ బాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నోరి సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిచే వరస ర్జితము. ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.

వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్, 192, ఎక్స్లనేడ్, చెన్నైపురి. ఈ

విక్రొరియా ఆనుపత్తి, కాకినాడ.

అంతరీక్షమును బహునిపుణకగా బాగుజేయును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే బాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలను. కంటిలో పువ్వులు, ఎరుపులు, ఒరుపులు, దురదలు కర్రా సమస్త శస్త్రకోగములు కుదుర్చబడును. కడు దీనిలకు చికిత్స.

1. అంగ్లము నైద్యయోగచంద్రిక తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. వల రూ 1-4-0. 2. ప్రైఫాయిసు ఫీకరు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వల రూ 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. నర్జను.

మా తెలుసుండు అన్ని మందుల కంటే

మిక్కిలి మునుకుగా వనిచేయును. వల 0-8-0. కుట్టినవోట కొంచెము మందుచోసిన బాధ మాయమగును. మందు చెడకుండ రబ్బరు బిర బాగల సీసాలో పోయబడినది. తెలుకాటువలన ఆయములేదు గాని విశేష బాధ గలదు.

తెలుకాటువలన విషము నెత్తులలో ప్రవేశించదు.

అమృతాంజనము డిపో, రి తంబు శెట్టిపిప్పి, మదరాస్

వాంతి బాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము. ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది.

కెన్సియన్ మిక్షన్ సానైటి రెరెండు టి. ఎఫ్.

నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:— వాంతిలేది కలిగినవారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుండుచేసినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యము చెప్పగలను. 1884 వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారగుడి అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములలోనున్న వాంతిలేది విశేషముగా వ్యాపించి ఉజ్జరించుచుండెను. ఒకకోణున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్లోకు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి మందుకు గాను వచ్చిరి. వారికి మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసే విధము చెప్పితిని. ఫలితము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏడుగురు బిడ్డలును, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం-కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని సాక్షి చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధమపులలోను వర్తకులయొద్దను దొరకును. సీసా ఒకటికి వల అ. 3, రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మితు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

జ్వరహరి

క రో లా.
వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు,
ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు,
భేదాలు గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము
గ అయ్యెలాగున గర్భ కో థ న
గావించును.
1 పాను, 1 పాను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జరు గారి
లీవరు టూనిక్.**
వైత్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంభవించు తల
కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన క్షాంతి
మువలన గలుగు క్షాధలకును,
అలవరింపును, ఆకలికాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విను
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
సీసా వెల రు. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.
ఎరుపుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్చు
గలదు. స వో థ లి త ము
కాశ్యతము.
ఈ సాల్యూషన్ డై పెట్టె 1-కి
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. సిట్ అండుకో.
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెదము

368

Just
What
I
Want!

**THE PERFUME
THAT
CHARMING**

F. Hussionally & Co.,
**Orto
Parisian**
21, China Bazaar,
MADRAS.

గంం ఏజెంట్లు కావలెను.

యా దిగుత ప్రచురించిన కంపెనీలో వనరులేదు
టకు రూ. 30 మొదలు రూ. 50 జీతములో అన్ని జిల్లా
లోను యేజెంట్లు కావలయును. అక్టోబర్ 12, 1911
లోను దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558)
కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రామపురం, మదరాసు

స్విస్ వాటెల్ వాచ్ (1564)

ఈ వాటెల్ గడియారము బల్వేమయిన
సామాన్య తయారు చేయబడి, మానుటకు
బహు అందముగా నుండును. ఈ నెల ఆఖరు
లోపుగ తెప్పించుకొనవారికి పాంటిన్ కలము
ఇవ్వగా వంతుండును. ధర 1-కి రు. 8-8-0,
పాంటిన్ గడియారము లోలుపట్టుతో సహా ధర 6-0-0.
ప్రెస్ అండ్ కో, సామలూరుపేట, మదరాసు.

**పాశ్చాత్య వేంకటాచలవణితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.**

- 1. లక్ష్మీవిలాసరసము:**—లక్షోత్తలక్షల వైశు రోగులకు
ఈ లక్ష్మీవిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నార. ఒకే
యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద మందెవరి
వైశుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము వేంకటాచల వేంకటాచల
గోవిందముగ బల్కుగలను. దినబ్యర్తము, మాదర కాలక
బ్యర్తములు, సన్ని సాతము మొదలగుచి కష్టక గుణగుణము.
సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)
- 2. శ్రీనివాస తైలం:**—వైశు గడ్డకును, నందుల కొన్ని
పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 3. కైలాస రాసము:**—వీరిని వేనించినప్పటిండియో
మాత్రమును కట్టక (4 రూ) వాంచిభేది, కితభేది, అజీర్ణ
భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 4. బాలసుఖోదయము:**—విద్వలకు బలకారి; తియ్యక
మందు. మందము, చులబద్ధము, అజీర్ణ భేది, క్షుణ్ణము, కడు
పుట్టియగుట. ఆకలిలేకుండుట మొదలగుచి గుణములు
విద్వల పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం.
- 5. లోకానందహర కన్యూరమ్మకము:**—విద్వలకు వంతు
మొదలగుచి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణ
కారి. మందము, కడికెము, దగ్గు, అజీర్ణము, కిత
కారం, పార్శ్వవాముపు, చులబద్ధం, బ్యర్తం,
చలిబ్యర్తము, దుర్బలము మొదల గు యొక
సనేక రోగులగు గుణములేమును. (801)

250 మాత్రము గల సీసా	0-4-0
రసము కర్పతో 6-కి	1-8-0
" "	12-కి 2-14-0
" "	25-కి 5-5-0

(వరి కౌమధముతో కూడ ఆనానము తెనుగునకువంతును
శ్రీ సీతా రాధువ వైద్యశాల, మైసూరు.

పంటివైద్యము. 1564
డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్స్
12 కెన్సింగ్ టేక్, ఎస్కూర, మదరాసు.
ఈ రుజువైద్యులు ఏకాగ్రము చేతనైన పండ్లను తెలికి
వేయవలసి యుండిన సుప్పిలేషండ్ల సీకివేయదురు. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పం
డ్లను బంగారుచేత మూయుట, కట్టు క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
పండినపండ్లమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యశాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయి మందుకు వచ్చి
యున్నాము. పండిన తియ్యకప్పును సుప్పిలేకనే తియ్యబడును.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కాశ్యరముఖమును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే గల
గుమ్మది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యవ్యాధ
మున కలుగజేసి కీరరసాఖ్యమును దృఢగాత్రమును, ఆ
య్యర్వక్కుత్తిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా
సియబడును. పోస్టుచారి యు మే మే భరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకొనెదము. (219)
వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యోపాధ్యక్ష గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనిగ్రహ కౌమధాయం, 157, బాడ్వెయ్ బ్రాన్
రెడ్డింగ్ రోడ్, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము
ఇది మేహము, నిక్కాక, కుష్టకష్టము, ఆతిమాత్రమున
వారింపి, మిక్కిలి బలమును, పీర్వకృత్తిని, యౌవనముఖమున,
సంతాపప్రాప్తినికలిగించు మద్రసాదము 2 దబ్బిలు చాలును.
20 పుటలకు దబ్బి రు. 1. వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.
పి. పి. పి. అండుకో, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు
కమిషన్ యేజెంట్లు. 1543
వియ్యూ, గో నెల, నూలు, అనుదము, పెనక్కాయలు, ధాన్య
ములు కాయధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వచ్ఛతల తర
పునకు, పరాయిజేశ్వులతరపునకు కొనుగోది విక్రయించబడును.
వివరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయులెను.
Pareek & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

మీ కవసరమయినచో

యొత్తపంపిణీమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు,
తక్కు, ఇవనవాసములు, పంపులు పంపులుగ పంచబడిన రేకులు కొణములుగా
నున్నట్టి ఇతరకరములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులగు గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే పంగతిపందర్బముల నలచు
వాలొచ్చువలసివచ్చును. ఏమి సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కొరి
వంతెన వారిని ప్రకారముతో నిరభరావేయటంలోను గొప్ప సేవ మొగినవారు.

విలాసము:— ది రెలయన్న ఫౌండ్రీ
ఫాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తచాలపెట్టె నెం 5కికి రు,
389
మదరాసు

(వై కాన్సల్టెంట్ కమిషన్లును ఈ వత్రిక చేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నార.)